

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

P.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

gnum Tartarorum orientalium Cham, recen-
ter ad fidem catholicam conuersum, in eadem
egregiè confitmauerit, scriptis tam ad illum,
quam ad alios magnates & Prælatos regionis
illius, diuersis literis doctrina & pietate excellentibus,
vt referunt Seguinus, & Longelius in Purpurâ,
ex Vincentio Belluacensi, lib. 30. cap. 152. & lib.
31. cap. 1.

Scriptis insuper doctissimas Conciones, seu Homilias
plurimas de tempore, & de Sanctis, 2. tomis distinctas,
quæ seruantur M. SS. Romæ in Bibliothecâ
Vaticanâ, in Cistercio, & Cremonæ in Cœno-
bio Augustinianorum.

Extat quoque in Abbatia Montis S. Eligij, in
Belgio, codex membraneus, in folio, M.S. conti-
nens 13. Sermones elegantes huius Ottonis vel Odonis,
de diuersis materijs conscriptos, quorum primus ha-
bitus est in vñctione Caroli in Regem Siciliae,
sub hoc Themate: *Tulit enim Sathuel cornu olei, &
vixit eum, &c.* 1. Reg. 16. Vltimus verò habitus
fuit, in obitu Domini Clementis Papæ 4. hoc
themate: *Oritur Sol & occidit &c.* Ecclesiastæ 1.
Codex hic ibidem studiosè seruetur, tanquam
pretiosum antiquitatis monumentum.

Relatio Clarissimi Viri Claudij D'oresmeulx Attreba-
tij, qui anno 1627. hunc codicem ibidem
vidit.

Denique, scripsit super Psalterium, cuius ini-
tium est. Sciendum quod intellectus Psalmorum
&c. solebat seruari Dunis, Villarij, apud
minores Tornaci, & Prædicatores Bruxellis,
teste Bunderio, N. x.

L'abbeus etiam scribit se habere huius Ot-
tonis, Librum quemdam diuersarum questionum,
quem in lucem producere cogitat.

Cæterum, Castrum Rodolphi, seu Rudol-
phinum, nunc erectum in celebrem ducatum,
pertinet ad Principem Condem, vt refert Ma-
raccius in Bibliothecâ Mariana.

Otto autem noster ex legatione transmarina
Romam reuersus, obiit paulo post Vrbe veteri,
anno 1273. ibidemque sepultus iacet apud Præ-
dicatores. Alij tamen obiisse volunt 1268. sed
perperam, confundentes Othonem hunc cum
Ordeoneo, Episcopo Tusculano, vt bene no-
tat Vghellus, tomo 1. Italiæ sacræ, fol. 270. inter
Episcopos Tusculanos, vbi & alia plura notant
digna, de Othone nostro refert, nominationem
elogium illustre quo, supra, narrauimus illum
honoratum fuisse à Pontifice, asserit à S. Ludo-
uico Francorum Rege, si attributum.

Otho, ex Priore creatus abbas Waldassen-
cænobij, in Bauariâ, historicus non contemnen-
dus, quinimo, vt scribit Guilielmus Eusegrei-
nius, vir omni doctrinarum genere clarus, phi-
losophus & orator eminentissimus, historicus
celeberrimus, conscripsit stylo eleganti, *Anna-
les prædecessorum suorum*; qui historicis Bavaricis
vlti esse poterant. Longelinus in notitijs, lib. 3.
& Posselinus in Apparatu, vbi vocat illum, Ab-
batem Cisterciensium cremitarum in Narisicis.
Obijt anno 108.

P.

Parabola ad Venerabilem Bernardum, Claraualis
Abbatem: opus morale luce dignum, conscrip-
tum ab anonymo quodâ monacho ordinis Ci-
sterciensis, contemporaneo Sancto Bernardo,
cui & dicatum est, seruetur M.S. in bibliothecâ
nostrâ Dunensi. Author dicitur, quidam Guido
vid. supra, verbo Guido.

Paulus Annicola, Abbas Veteris cellæ ordinis
Cisterciensis in Diœcesi Misnensi, quem Guiliel-
mus Eusegreinius, in catalogo scriptorum, vo-
cat virum omni litteratura doctissimum, sacris
præsertim scripturis absolutissimum, pro Chri-
sti fide contra hæreticos athletam inuictissi-
mum; floruit circa annum 1530. & postea, 174.

rijs libris contra Lutherum editis, clarus: quos hoc ordine recenset ibidem dictus Eusegrius:

- De votis monasticis. De missa.
- De ieiunio. De inuocatione Sanctorum.
- De vna specie Sacramenti.
- De auctoritate Papa.
- De operum merito.
- De coniugio sacerdotum.

Obijt anno 1535. Vide de hoc etiam Ludovicum Iacob à S. Carolo, in bibliotheca Pontificia, lib. 2.

Paulus Chiffenius, Patria Bruxellensis, Religiosus Villariensis, in Brabantia, scripsit, de Per-nobili & militari genere Sancti Bernardi Abbatis Clara-raliensis, epistolicam obseruationem, ad locum Bre-narij Romani, ipso Sancto Festo, xx. die Augusti, execu-tam in 4. anno 1653 suppressis, loco, & Typo-graphi nomine. Maturior huius viri ætas, plura alia nobis promittit, modo namque scribere incipit.

Paulus N. monachus in prioratu S. Lazari, ad firmitatem Milonis, edidit Horologium Benedicti-nam, anno 1645. Parisijs excusum. Relationes eximiorum Dominorum, Claudij Chalemor, & Iosephi Arnolphini.

Paulus de Mendoza, Vallis Paradisi monachus vit in factis literis benè versatus, & singulari dicendi gratia præditus, orator disertus, & con-ditionator nominatissimus, qui tanta floruit no-minis fama, vt etiam Philippus II. Hispania-rum Rex, eum ordinarium suum habuerit ec-clesiasten. Quod munus tanta omnium satisfa-ctione obiuit, vt tam Regi, quàm principibus, & aulicis vniuersis esset in amoribus, & honore. Varia scripsisse dicitur, inter quæ nominatur opus quoddam cui titulum dedit:

Homo iustus & bonus. Est variâ eruditione re-fertum, & iam pridem reuisum, approbatum, & cubricatum, adeoque prælo paratum sed

morte Authoris hæcenus suppressum. Serua-tur modo in Bibliothecâ Collegij Salmanti-censis. Conscriptum est autem idiomate His-pano.

Reliquit & aliud opus, cuius titulus est: Regi-men bonum Christiani Principis, iuxta doctrinam an-gelici Magistri, D. Thomæ, quinti Ecclesie Doctoris, cum quibusdam introductionibus, ad faciliorem intel-ligentiam eiusdem Sancti. Opus hoc etiam valdè eruditum esse perhibetur, quamuis etiam vul-gari linguâ conscriptum, & morte pariter Au-thoris suppressum. Obijt Author anno 1599. in monasterio de Benavides.

Relatio R. m. Domini Alfonso Perez.

Petrus Aluastrensis monasterij Ordinis nostri in Sueciæ Regno quondam Prior, Sanctæ Brigi-tæ à sacris Confessionibus, & peregrinatio-nis ipsius (ex ordinatione diuinâ) comes indi-niduus, Reuelationes ferè omnes, diuinitus ipse Bri-gitta factas, iussu Christi Domini, scriptis mandauit, & in linguam latinam transfudit. Quemadmodum etiam & Regulam, vulgo dictam, Saluatoris, quia ab ipso Saluatore nostro dicata fuit, quam modò, post approbationem Pontificiam, Brigittani obseruant. Qualiter autem hæc contigerint, narratur exa-ctè in ipsis Reuelationibus, quæ communiter vocari solent, extrauagantes, nuper anno 1621. cum approbatione Pontificiâ, aliorumque gra-uitissimorum Doctorum, Antuerpiæ impressis, cap. 48. Quod caput opere pretium duxi, ad verbum hic inferere:

Summarium:

Reuelatio, Qualiter Christus Dominum Petrum tunc Subpriorem Aluastri, Conscriptorem istarum Re-uelationum constituit, præmittendo rationem, quare ista reuelata sunt.

Cap. 48.

Orante Beatâ Brigitta, apparuit ei Christus, dicens: Dic ex parte mea, fratri Petro Subpriori, quod ego sum similis Domino cuius filij tenebantur captiui in duro

X k 2

duro cippo, qui misit legatos suos, ut filij liberarentur, & ut praecaverent alios, ne in manus inimicorum suorum inciderent, quos putabant amicos. Sic ego Deus habeo multos filios, id est, Christianos, qui gravissimis laqueis diaboli tenentur. Ideo ex charitate mitto ea verba oris mei, quae per viam feminam loquor. Audi igitur tu frater Petre, illa, & scribe in lingua latina, verba quae ipsa tibi ex parte mea dicit, & dabo tibi pro qualibet littera, non aurum vel argentum sed thesaurum qui non veterascet. Quam revelationem ipsa Domina Brigitta notificavit statim ex parte Christi, eidem Priori, qui tunc erat Subprior. Ipse autem volens deliberare super hoc, stabat in sero in Ecclesia, certando cogitationibus suis secum. Cumque in fine, ex humilitate, deliberaret non assumere, neque scribere dictas revelationes divinas, reputans se ad talia indignum, & dubitans de illusionem Diaboli, tunc percussus fuit talialapa, divina percussione, quod statim stetit quasi mortuus, privatus officio sensuum, & virium corporis, sed tamen intellectus sanus remanebat in mente eius. Monachi igitur inveniunt eum sic in terra iacentem, appropinquaverunt eum ad cellam, & posuerunt in lecto, & sic iacuit per magnum spatium noctis quasi semimortuus. Tandem dispensatione divina, occurrit ei in mente talis cogitatio: forte, inquit, haec parior, quia nolui obedire revelationi & praecepto sancto mihi per Dominam Brigittam ex parte Christi, & dicebat in corde suo: O Domine Deus, si propter hoc est, parce mihi, quia ecce paratus sum, & volo obedire, & scribere omnia verba quae ipsa mihi dixerit ex parte tua. Tunc autem in eodem puncto, consensu facto in corde, statim curatus est sine aliqua mora; & iit ad Dominam Brigittam festinanter, & offerens se ad scripturam faciendam de omnibus revelationibus, sicut ipsa diceret ei ex parte Christi. Item dixit Prior, quod postea audivit à Domina Brigitta quod Christus dixit ei in alia revelatione, haec verba: Ego percussi eum quia volebat obedire, & postea sanavi eum; quia ego sum medicus ille qui sanavi Tobiam, & Regem Israël. Dic ergo ei: Aggredere, & volue & revolve opus scripturarum verborum meorum, & scribe, quia dabo tibi adiutorem, Ma-

gistrum in lege mea. & scias pro certissimo, quia talis opus facere volo per verba mea quae tu scribis ab ore ipsius mulieris, unde potentes humiliabuntur, & sapientes imbecilentur. Nec credas à maligno spiritu ista verba procedere, quae hac mulier tibi loquitur, quia ea quae tibi dico, operibus comprobabo. Et statim Prior post haec incipit scribere, & translatare omnes revelationes & visiones divinas datas ipsi Domina Brigitta, iuxta praeceptum eius, licet aliquas scripserit Dominus Petrus Confessor eius, & Confessor, vna cum dicto Domino Priori, quando ipse Prior non erat cum ea. Et dixit, Prior quod postea ipse ex praecepto Christi, sequebatur eam, & fuit Confessor & Scriptor eius, in dictis revelationibus, 30 annis usque ad mortem ipsius Domina Brigittae: quae postea Christus ante mortem ipsius, praecepit dari Domino Alphonso Hieremita Hispano, olim Episcopo Hiemensis. Et tali modo isti libri caelestium revelationum conscripti sunt. Haec ibi.

Porro, quid ipse Alphonfus Eremita, citat revelationes istas fecerit, & cur aliquae vocentur, extraneae, refertur in Prologo harum revelationum, (fol. 681.) nimirum, quod eadem revelationes, à Petro Aluastrensi nostro consequenter scriptas, ipse in libros & capita distinxerit, prout nunc editae sunt verba prologi audiamus.

Postquam Dominus Alphonfus quondam Episcopus Hiemensis, & postea Eremita probatissimus, ex praecepto Christi, revelationes caelestes factas Sanctae Brigittae, de Regno Sueciae, in libros distinxisset, Dominus Petrus Prior Aluastri, ipsarum Revelationum primus Conscriptor, aliquas alias revelationes extra libros originales praetermissas, redegit seorsum in schedulas, & sexagenos, quas in praesentia Reverendi Patris, beatae memoriae Domini Nicolai, tunc temporis Episcopi Lincopensis, & aliorumque plurimorum Dominorum secularium, & Ecclesiasticorum, tradidit fratribus primitivis monasterij Warzstenens; (a) affirmans in verbo veritatis, re-

(a) Warzstenens est Monasterium à S. Brigitta constructum, ubi ipsa quiescit.

revelationes illas. & plures alias, quas in suo monasterio Aluastro repositas habebat, Beata Brigitta diuinitus reuelatas, & per se ab ore eius translatas fideliter & conscriptas. Quarum reuelationum aliqua propter convenientiam quam habent ad reuelationes in libro originalibus contentas, tanquam declarationes eam eundem, & additiones, diligenti prahabitâ discussione, in ipsis originalibus libris, hinc inde pio conamine sunt inserta: Reliqua verò, studiosè in vnum collecta volumina, patebunt numero & ordine infra scriptis. Et quamuis reuelationes ista ab aliquibus nuncupentur extrauagantes, eo quod ipsis libro originalibus reuelationum celestium à principio non iunguntur: pietatem ab eodem fonte Sapientia Dei quo & alia accepimus, omnes creduntur veraciter emanasse. Verum, quia dictatum Reuelationum extrauagantium quamplures concernunt Regulam Sancti Saluatoris, vel in toto, vel in aliqua sui parte, idcirco in presenti tractatulo, tanquam ipsi Regula viciniores, ceteris preferuntur; cetera autem diuersis hominum statibus abusiones & vitia dissuadentes morum quoque ac virtutum exempla prebentes, vsque ad finem libri propensius subsequuntur. Harum autem Reuelationum veritas, quod diuinitus reuelata sint, in attestacionibus Domini Petri Prioris, & Beata Catharina, Sancta Brigitta filia, pro canonizatione saepe dicta sancta Brigitta factis, pro maiori parte, euidenter patebit cuiuslibet, ipsas attestaciones fideliter intuenti. Hæc ibi. Quod autem iam etiam Venerabilis Petrus noster scripserit Regulam Brigittanorum, idque ex præcepto Christi Domini, & cum facultate addendi hinc inde aliqua, quæ iudicaret expedire, habetur expresse, in libro supra citatum reuelationum extrauagantium, cap. 45. his verbis:

Summarium.

Christus per Sanctam Brigittam præcepit Priori Petro de Aluastro, scribere Regulam Sancti Saluatoris, &c.

C A P V T 45.

Filius Dei loquitur. Dic illi, quod scribat Regulam à

spiritu meo dictatam; sed caue diligenter, ne de Spiritu tuo, aut manus aut addas, nisi ea quæ tibi à me dicuntur. (a) Si verò Scriptor aliquid de Regula Patrum addiderit, vbi Materia congruere viderit. & attractum Spiritus mei solitum sibi adesse senserit, non est mihi ingratum, nam Benedictus & Franciscus, & alij Patres More Apum, de Patribus suis, in Regulis suis multa constituerunt, & gratum est mihi, quia spiritum meum habuerunt; & voluntas eorum erat secundum voluntatem meam; idèd, quidquid statuerunt, gratum est mihi.

Ex his omnibus iam colligi facillè potest, quanti meriti apud Deum fuerit hic Petrus; si quis tamen de Sanctitate ipsius vltiorem notitiam desideret, consulat Chryostomum Henriquez, & Authores ab ipso citatos, in Menologio, ad 6. Maij. Hic solummodò commemoramus ea quæ concernunt doctrinam & scripta ipsius.

Cæterum, Petrus mortuâ Romæ, Sanctâ Brigittâ, sanctas eius reliquias in Suetiam deportauit, vnâ cum Beatâ Catharinâ ipsius Sanctæ Filiâ; in quo itinere, passim ciuitates & oppida, quæ pertransierunt, doctis & deuotis suis concionibus honorauit, vt expresse etiam habetur, in fine capituli 13. vitæ ipsius Beatæ Catharinæ, subiunctæ Reuelationibus Sanctæ Brigittæ, his verbis: Venerabilis verò Petrus Prior de Aluastro, Cisterciensis Ordinis, felicitis memorie, qui D. Catharinam secutus fuerat de Româ, in hac deductione sanctarum reliquiarum à Sudercopia vsque Vatzstenum, in ciuitatibus & oppidis frequenter sermonem faciebat ad populum confluentem, explicans quanta benignus Deus cum eâ (scilicet B. Catharinâ) operari dignatus est, & quam stupendâ prodigijs matrem suam Beatam Brigittam clarificauerat in Allemannia, Italia, & Hispaniarum partibus, & in Regionibus transmarinis.

Petrus, ex Abbate II. Cistercij, creatus Atrebatensium Episcopus numero 40. vii fuit raris animi doctibus

(a) Nota.

tibus præditus, ideoque varij summi momenti commissionibus honoratus; imprimis arbiter fuit (vna cum Guilielmo Archiepiscopo Rheimensi, Simone Abbate Aquicinctino, & Daniele Camberonensi) inter Philippum Regem Galliæ, & Balduinum Comitem Flandriæ in diuisione Artesiæ à Flandria, vt refert Meyerus in Annalibus Flandriæ, lib. 7. ad annum 1193. Interfuit etiam coronationi Reginæ Galliæ, Engelbertæ, filia Regis Daniæ, quæ in ciuitate Ambianensi celebrata fuit. Huic quoque iun-ctum fuit à Lucio III. Pontifice, vt vitam & miracula S. Petri Archiepiscopi Tharantasiensis conscribi curaret, id quod etiam mox executus fuit per Guilielmum Abbatem Alracumbæ, vt supra diximus. Extrat inter opera Guilielmi Alracumbæ *Epistola huius Petri, qua illum monet, vt vitam hanc scribat, vnâ cum epistola Claræval- lensis Abbatis, de eadem re.* Scripsit autem ipse Petrus.

Commentarios, seu expositiones in officium de com- muni Euangelistarum.

Item, in officia Sanctorum Archiepiscoporum Guil- lielmi Bituricensis, & Edmundi Cantuariensis.

Præterea Interpretationem nominum & locorum contentorum in passione Domini, lib. 1.

Passionis Dominicæ compilationem ex quatuor E- uangelistis, lib. 1.

Questionum super historia passionis Dominicæ, lib. 1.

Super illud Cantici Canticorum, Ecce iste venit sa- liens in montibus, & c. lib. 1.

Quæ omnia reperiuntur in Caroli loco, te- ste Philippo Seguino, eiusdem Loci Priore, in bibliothecâ M. S. Floruit anno 1184. quo anno à Guilielmo Cardinale Archiepiscopo Rheimensi, Veronæ in Italia consecratus fuit Epif- copus Atrebat. Obijt autem anno 1193. vt scri- bit Guilielmus Gazet in serie Episcoporum A- trebatensium,

Petrus Blesensis (non ille Bathoniensis Archi- diaconus, cuius scripta plurima recenset Bellar- minus, lib. de scriptoribus, sed alius) in cœno- bio de Eleemosyna, Cisterc. ordinis Monachus, vir pariter eruditus & pius, scripsit *Multas homi- lias in Euangelia*, quæ M. S. in membranis ha- bentur in Caroli loco. Philippus Seguinus supra.

Petrus à S. Bernardo, Congregationis Fulien- sium, Scripsit, & publicauit gallicè opus sequens: *La dedicace Religieuse, ou, Reflexions, en forme d'exer- cices spirituels, pour se bien preparer au renouvellement annuel des voeux de Religion, par le R. Pere don Pierre de S. Bernard, Religieux Feuillentin, in 8. Pa- risis.*

Idem, dum anno 1623. Superior esset in mo- nasterio sui Ordinis, Lugduni, *doctam & proli- xam publicauit orationem funebrem, in obitum B. Francisci de Sales, Archiepiscopi & Principis Gene- uensis, sibi quondam valde familiaris; quam oratio- nem eodem anno perorauerat, ipso festo B. Virginis, apud Montiales Ordinis Visitationis B. Mariæ, quibus etiam eandem orationem de- dicauit. Eius initium est: La glorieuse Mere de Dieu ayme tellement la lustre de la saintete des bons, & c.*

Petrus Boexelaer, Antuerpiensis, Religiosus & Subprior S. Saluatoris, Ord. Cisterc. in Patriâ, & à Confessionibus, & concionibus Monia- lium Vallis S. Bernardi, Diestemij, Scripsit, *viam salutis, & Spirituales conferentias, inter Pastorem & Ouem.* impressas Antuerpiæ, apud Viduam Cnobbaert: Aubertus Miræus, p. 2. Bibliotheca Eccles. cap. 237.

Petrus Cantor Parisiensis, suo tempore scholæ Theologicæ Rector, per Gallias celeberrimæ opinionis, ad Tornacensem postulatus cathedram, electioni noluit consentire, sed ad Lon- gipontis cœnobium, Ordinis Cisterc. in Dio- cecesi Sueffionensi se transferens, habitum ibidè monasti-

monasticum (anno 1190.) assumpsit, in quo feliciter ad obitum usque perseueravit; post quem honorifica donatus fuit sepultura, quæ adhuc hodie conspicitur in iura murum claustrum, in ingressu Ecclesiæ, vt ex Gallijs me certiotem reddidit adm. Reuerendus & Eximius Dominus Claudius Chalemot, Abbas de Columba, S. Theol. Doctor. Scripsit verò Petrus Glossam scholasticam in vniuersa sacra biblia. Ex qua Sixtus Senensis in bibliotheca sancta, testatur se vidisse in bibliotheca PP. Prædicatorum Lugdunensium.

In psalterium, librum vnum, cuius initium: Figurat Ioannes, & non erat qui librum aperiret.

In prouerbis, lib. vnum: sic inc. Parabole Salomonis secundum hebraicam veritatem, &c.

In Ecclesiastica, lib. 1. Beatus vir, cuius auxilium abs te, &c.

In Sapientiam, lib. vnum. Summi Regis palatium, &c.

In Ezechielem, libros duos. Et factum est in tertio anno, &c.

In actus Apostolorum l. 1. Lique facta est terra, &c.

In epistolas canonicas, librum vnum. Os meum loquetur sapientiam, &c.

In apocalypsim, lib. vnum. Hac sola inter libros noui testamenti, vocatur Prophetia, &c.

Hæc omnia Sixtus, supra.

Porrò Alnæ in Belgio, extant eiusdem Glossæ (alibi Commentaria) in Isaiam prophetam.

Glossæ in Euangelia, Oxoniæ in bibl. coll. Mef. volum. 144.

Scripsit insuper & Summam theologicam, impressam Montibus Hannoniæ, anno 163. apud Franciscum Waudræum, cum notis Georgij Galopini, ordinis Sancti Benedicti, in Cellâ Gissenianâ religiosi. Inscribitur autem hæc Summa: Verbum abbreviatum Petri Cantoris. Cuius manuscripta exemplaria reperiuntur etiam in Mouasterio nostro Dunensi, in Villario Bra-

bantiæ, & in Sancto Martino Tornaci.

Librum quendam diuersarum distinctionum, M. S. Dunis, & Alnæ.

Expositionem in Iob, M. S. Camberonz.

Tractatum de proprietate monachorum, qui apud Marnesium Parisijs impressus, reperitur Tornaci in Sancti Martini cænobio.

De Sacramentis, libros 3. quorum initium: Circuibat populus, &c. M. S. Villarij, & Alnæ. Summa huic de Sacramentis & animæ consilijs lucem promittit Philip. Labæus in Bibliot. nouâ.

De contrarietatibus theologicis. Villarij in 4.

Grammaticam theologorum, ad intellectum Scripturæ, perutilem, teste Henrico Gandauenti.

Sermones varios, & librum miraculorum.

Commentaria in libros physicorum, & de anima. Villarij M. S. in folio.

Plura adhuc alia huius viri scripta extare Oxoniæ in bibliothecis, Balliolensi, & Sancti Benedicti, scribit Thomas James, in catalogo librorum manuscriptorum Angliæ, Londini anno 1600. in pressio, nimirum, in Numeros, Deuteronomium, Iosue, Iudicum, Ruth, in bibliotheca Balliolana, volumine 22. In Psalterium, ibidem volum. 30. In Cantica, in bibliotheca Benedicti, volum. 219. & 223.

Denique in Gallijs, apud eximium D. Chalemot supra memoratum, reperiuntur, Liber quidam determinationum, seu consiliorum Petri Cantoris. Et

Alphabetum morale, seu liber locorum communium, pro concionatoribus.

Hæc dictus eximius Dominus, litteris suis ad me datis ex Regali monte, anno 1647. 15. Decembris. Ioannes autem Bunderius in indice suo librorum M. SS. Belgij huius Petri (quæ vocat Petrum Rhemensem, Cantorem Parisiensem, quomoddè etiam vocatur in Chronico Longipontano) opera recensens, quæ in diuersis

lis Canobij reperit, plura pr. fert alia præter ea quæ iam recensuimus, hoc tenore:

Annotationes; seu breuia Commentaria, in totum vetus & nouum testamentum. Apud Prædicatores Valencenenses.

Super Genesim, taliter incipiunt. Principium verborum primum æternitatis operum.

Super Exodum: Fecit Moyfes primum operimentum &c.

Super Leuiticum: Ezechiel parietem perfodit, &c.

Super Psalterium: Flebat Ioannes, &c. In Claromarilce. Baudelo, & in S. Martino Louanij.

Super Epistolas Pauli: Ab increpatione tuâ fugient, &c. in Claromarilce. Louanij, supra, & apud Minores, Brugis & Valencens.

Abbreuiatio super decreta Gratiani. In Longo ponte.

Distinctiones secundum ordinem alphabeti: Abel, dicitur principium Ecclesiæ, &c.

Distinctiones, de Beata Virgine. B. Virgo comparatur cælo.

Vnum ex quatuor: Quatuor facies vni, &c. De contrarietatum solutionibus. Atfigemij.

Grammatica Theologorum: Videmus nunc per speculum, &c. Affigemij, Niniuis, & alibi.

Liber Sententiarum. Quaritur de Sacramentis legalibus, &c. Dunis.

Summa, dicta, verbum abbreviatum, in multis M. SS. vocatur, summa de Sugillatione vitiorum, & commendatione virtutum. Hæc Bunderius.

Porro Angelus Manriquez, tom. 3. Annal. Cisterc. ad annum Domini 1197. cap. 2. per totum, plura huius viri refert encomia, quibus à Personis summæ authoritatis & eruditionis celebratus fuit; quorum hic duo referam, quæ verborum magnificentiam cæteris præstare videntur. Primum, magni illius Cardinalis, Iacobi de Vitriaco, Petro nostro coeui, qui in historia sua occidentali, loquens de Petro Cantore

nostro, hæc habet verba: (cap. 8.) *Velut lilium inter spinas, & rosa inter yrticas, quasi Angelus Pergami, ubi sedes est Satana: quasi thorus redolens in diebus aestatis, quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso: quasi olua pullulans, & cypressus in altitudinem se extollens quasi celestis tuba, & Domini Citharista, eras tunc temporis Magister Petrus venerabilis Cantor Parisiensis, vir potens in opere & sermone, aurum suum & argentum similiter constans, & verbum suum stateram faciens, morum honestati pondus, & grauitatem conferens doctrina sua: capit enim facere & docere velut lucerna ardens & lucens, & ciuitas supra montem posita, & candelabrum in domo Domini aureum, de cuius fonte limpidissimo Beatissimus vir Fulco Presbyter potuit. Hactenus Cardinalis de Vitriaco, quibus nil maius, vel de magno Augustino videtur dici potuisse. Addam tamen & 1. encomium, quod est, venerabilis & doctissimi viri, Stephani Tornacensis, epistola 173. quam ad Rhemensem Archiepiscopum scripsit proprio Petro Cantore in Episcopum Tornacensem electo, ubi, post, alia, de eodem Petro sic loquitur: *Vir est, cuius per omnes ecclesias fama suauiter diffunditur opinio, qui gemina scientia efficacissime clarens, & doctrinam monitis ornat, & moribus disciplinam. Et post pauca: Tales in candelabro vestro lucernas, tales in diademate Aaron lapides, tales in sancta Rhemeni ecclesia Suffraganeos esse decet; ut vicine prouincia sancta emulatione moueantur ad promotionem consimilium: & sollicitudo vobis commissis facilius & frequentius inuuetur, per religionem & prudentiam ipsorum. Hæc de vitâ, & sanctâ conuersione Venerabilis Petri sufficiant. Qui plura desiderat, consulat etiam Hugonem Menardum in Appendice ad suum Martyrologium, litterâ P. Et Cæsarium Diesterbacensem, lib. 12. Dialogorum, cap. 48. qui, ibidem, illustra quoque aliquot sanctitatis signa refert, quæ post obitum eius acciderunt. Porro, ipsum quoque Cisterciensem Ordinem intrasse in Longoponte affirmant**

firmant Authores grauíssimi, Vincentius Beluacensis in Speculo Historiali, lib. 29. cap. 59. Buzelinus lib. 6. Gallo Flandriæ, & alij plures relati in Chronico Longipontis, quod anno 1652. publicauit & D. Antonius Muldrac, eiusdem loci tunc Subprior, nunc anno 1654. dignissimus Prior. Parisijs, typis Ioannis Bessin. Quibus omnibus facem præferre videtur liber obitarius ecclesiæ Tornacensis, in quo (teste Ioanne cognato, l. 4. historia Tornacensis. c. 1.) habentur sequentia: *Decimo Calendis Octobris, Obijt egregius Doctor, Petrus Cantor Parisiensis, qui in Episcopum Ecclesiæ huius aliquandò electus uocationem humiliter declinauit, & postquam auditoribus suæ scientiæ, & morum norma non modico tempore extitit, assumpto Cisterciensi habitu, in Monasterio Longipontis, sanctitatem uitæ beato sine compleuit. Quo autem anno habitum nostrum assumpserit, & quandò obierit, variarunt hæctenus authores; ac ueritatem nuper ex antiquis Cænobij sui monumentis, eruit citatus Author Chronici Longipontani, clarè ostendens, illum an. 1190. assumpsisse habitum Religionis, & in eodem obiisse anno septimo conuersionis suæ, id est. 1197. 10. cal. Octobris, ibidemque honorifico conditum sepulchro, quod adhuc perseverat intra murum claustrij, seu ecclesiæ, à parte capituli, propè fores basilicæ, in quo sequens legitur Epitaphium:*

*Hoc iacet in loculo, Petrus uenerabilis ille
Egregius Cantor, Parisiense decus.*

Hinc, corrigendus Trithemius, dum scribit illum floruisse, anno 1200. corrigendus & Cæsarius, asserens illum obiisse tempore nouitiatus sui, siue intra annum probationis, cum tamen perseverauerit usque ad annum 6. professionis suæ. Vide etiam Henriquez, supra; Fufius tamen hæc omnia deducit Author Chronici Longipontis, quem propterea curiosus Lector Bibliothec. Ord., Cist.

consulere poterit, ad annum 1190. fol. scilicet 84. & sequentibus, & iterum, fol. 108 ad annum 1197. Caterum, quo ad scripta Petri nostri, Lectori insinuandum adhuc duxi, ex *Libro exemplorum ipsius*, quædam extracta reperiri, in Speculo exemplorum, uerbo, Infirmas, 2° notatione, subiunctâ; *Hic Petrus Cantor Parisiensis, scripsit librum Miraculorum sui temporis, unde hæc duo exempla sumpta sunt.*

Petrum Caroli loci Abbatem scripsisse uitam Sancti Guillelmi Archi episcopi Bituricensis, plurimi asserunt, sed utrum illa sit quæ extat apud Surium 10. Ianuarij, non constat, affirmant Arnoldus de Wion, Henriquez, & alij; improbable putat Ioannes Bollandus, in notis suis ad hanc uitam, 10. Ianuarij, & certè, cum Surius ipse fateatur se hanc uitam edere contractam, & mutato stylo, satis liquet, non esse illam ipsam uitam integram quam scripsit Abbas Caroli loci. Ipse uero Bollandus iudicat probabile, uitam ab Abbate memorato scriptam, esse illam, quæ ipse profert 20. loco, ad 10. Ianuarij, ex M. S. domus professæ Societatis lesu Antuerpiæ. At de hoc etiam nihil certè, ego, æque probabile iudico, esse illam, quam breuiarunt & edidit Surius. Porro, ex Surio, Vincentio Beluacensi, & alijs, huius S. Guillelmi uitam conscripsit & publicauit Gallicè, Ioannes d'Assignies, Abbas postea Nizellensis: quam ego ipse transtuli etiam in linguam Flandricam, sed nondum edidi.

Caterum, de hoc etiam Guillelmo Archiepiscopo extat in missali Ecclesiæ Rothomagensis, sequentia propria, quam habet etiam Bollandus, loco citato, & nos hic (ad maiorem Dei gloriam) adscribemus:

*Ecce dies specialis, Confessorum gloria,
Quæ præfulget triumphalis Guillelmi uictoria,
Quæ æterna, Christo duce, migravit ad gaudia,
Semper æterna gaudens luce, eius in præsentia;*

Ll

C#

*Cui mente spiritali herabat per omnia.
Vita fruens temporali, aspirans caelestia:
Morum Clero praestans forma, ut iubar Ecclesiae,
Plebi vita fulsit norma, ut fomes iustitiae.
Lapsis vita dans solamen, spem reformas venia.
Oppressorum releuamen, de Valle miseria.
Huius ergo prece pia caelesti militia
Nos adscribat vita viâ, Rex aeterna gloria.*

Petrus à Sancta Catharina, Religiosus Congregationis Fulienſium, Ord. Cisterc. an. 1648. publicauit gallicè, *Tabulas duas amplissimas, & curiosissimas, Chronologicas, Genealogicas, & Historicas*. Quarum prior, continet Patriarchas, Prophetas, Pontifices, Monarchas, & alias Personas illustres, ab initio mundi, vsque ad mortem Redemptoris nostri Iesu Christi. Posterior, continet Imperatores, Reges, Duces, Reipublicas, Scriptores, & alias Personas illustres, & praecipua quæque memorabilia, quæ per totum Orbem contigerunt, à morte Christi Domini, vsque ad annum 1648. Parisijs, apud Ioannem Boisseau, addidit & 3. tabulam, continentem, *Genealogias illustrissimarum familiarum, Francia, Alsatia, Lotharingia, Absurgensis, Hasbania, Austria, Brabantia, &c.* Hanc tabulam citat Philippus l'Abbè in opusculo quodam anno 1651. Parisijs edito.

Petrus, Claravallis quidam Monachus, S. Theologiae Baccalaureus, vir solidè doctus circa annum 1280. scripsit opus quoddam, quod praenotauit, *Confessionale Petri, ad Bononem Claravallis Abbatem*: cuius prologus sic incipit: *Confessor Alme Syderum, &c.* Occasionem huius libri dedit (referente Seguino in bibliotheca) definitio quædam in capitulo generali Cistercijlata, qua omnibus & singulis vniuersi ordinis religiosi praecipiebatur, ut semel in anno, omnia peccata, etiam aliàs legitimè confessa, Abbatu proprio iterum confiterentur. Liber

prohibitus fuit (à Patribus ordinis) vulgari, nihilominus seruetur adhuc M. S. in Claravalle, ut me monuit sæpè citatus Exim. D. Chalemor, supra: eiusque meminit Dionysius Cisterciensis, lib. 4. Sententiarum, dist. 3. q. 2. a. 2.

Scripsit Petrus & alios plures insignes tractatus, ex quibus extant sequentes, in peructuſto codice Vallis Sancti Martini Louanij:

Centilogium Iesu Christi, contra epistolam Luciferi.

Liber de Sompniis, super diffinitione, contra Iudæos.

Concioner aliquot, scilicet 1. de diuisione facta in capitulo generali. 2. de exaltatione Sanctæ Crucis. 3. de Natiuitate B. Virginis. 4. de S. Martyribus Cornelio & Cypriano. 5. de ordine Cisterciensi. Subiunguntur.

Diuersa eius epistola.

Relatio venerabilium Dominorum dicti Cœnobij, scripto ad me missa an. 1648.

Extat etiam Centilogium memoratum Alnæ, ut habet Catalogus bibliothecæ dicti monasterij apud Sanderum, tomo 2. bibl. M. S. fol. 25. Lego Petrum hunc adhuc superfuisse anno 1300. Cæterum Montalbus hist. parte 1. lib. 2. cap. 33. refert.

Petrus quendam Clarevallensem, scripsisse *Commentaria in 4. libros Sententiarum*, quæ in 3. voluminibus descripta, seruantur in Claravalle. Verum, utrum hic idem sit cum præcedente, assequi non potui.

Petrus Abbas de Floregia, Ord. Cisterc. Scripsit

Breuiarium super Rubricis decretalium. Solebat seruari apud minores Syluæ Ducenses, Banderius, n. 93.

Petrus de Hercuria, Ord. Cisterc. Scripsit *Super 4. libros Sententiarum*: Quod opus olim seruabatur, apud Carmelitas Harlemonses, Scriptum super 3. um sic incipit.

Venerabilis Bedæ pertractans, &c. Super 4. um sic.

fic: *Sacramenta à Christo*, &c. Bunderius, litt. P. n. 58.

Petrus van Hertzen, Religiosus Sancti Bernardi ad Scaldim, extra Antuerpiam, *Chronicon Monasterij sui* conscriptum à Reuerendo Domino Henrico Strompio, S. Theol. Licentiatore, religioso & Priore eiusdem monasterij, ac perduratum usque ad annum 1552. *Stylo eleganti concinnatum*, usque ad annum 1628, in quo plura habentur Brabantiae historiae concernentia, lectu digna. Extat excusum Coloniae anno 1640. in notitia Abbatiarum Galparis longelini. Viuit adhuc hoc anno 1649.

Petrus Maritus, Ecclesiae Atrebaensis canonicus, atque Reuerendi in Christo Parisi Martini Morinensis Episcopi Patruus, apud Cartholici Monasterium Cisterciense institutum amplexus est, anno Domini 1397. Is in arte poetica multum exercitatus, scripsit *Odas, seu cantiones heroicas varias, in Laudem Deiparae Virginis*. Vitam cum morte commutauit anno 1407. 19. Maij, iacetque in eodem monasterio sepultus, ante sacellum Sancti Benedicti. Seguinus in bibliotheca.

Petrus à S. Ioseph, Monachus Cisterciensis, congregationis Fulienfis, conscripsit & publici iuris fecit.

Idem theologiae speculatiuae, & praedictae: opus nunquam satis laudatum, impressum Parisijs, & alibi, in folio, & etiam in octaui, tomis quatuor. 5. editio, Parisijs 1643. typis Georgij Iosse.

Edidit quoque Gallicè, *Examen theologiae Moderna*, sine

Theologie du temp. examinée selon les regles de la véritable theologie.

Complectitur vniuersum opus tomos tres, quorum 1. continet examen doctrinae concernentis *matérias de gratia, auxilijs, &c.*

Hic tomus rursus subdiuiditur in 3. partes: 1.

complectitur iustificationem doctrinae Ludouici Molinae, Societatis Iesu, cum narratione veridica eorum, quae antè hac transacta sunt in Hispania, Romae, & per totam Europam, concernentia disputationem de auxilijs, adeoque & defensionem ipsius Molinae, contra aduersarios omnes tam recentiores, quam antiquos, praesertim Iansenium, Episcopum Iprensensem. 2. pars tomi 1. continet refutationem principalium maximarum Iansenicarum, & defensionem Reuerendissimi Domini N. Habert Vabrensis Episcopi, contra discursus iniuriosos & insolentes Apologistae Iansenij, Episcopi Iprensis.

3. Pars habet reflexiones generales, supra ea quae in duabus praecedentibus partibus dicta sunt.

Tomus 2. complectitur examen quaestionis, de duobus capitibus Ecclesiae, seu refutationem cuiusdam libri, ab anonymo quodam nuper publicati, sub titulo: La grandeur de l'Eglise Romaine, &c. In quo author ille anonymus conatur ostendere Sanctos Petrum & Paulum esse duo capita Ecclesiae, quae tamen simul vnum componant. Vterque hic tomus impressus fuit Parisijs in magno 4. apud Maturinum & Ioannem Henault, sub signo Angeli custodis, anno 1647. *Tomus 3. qui prodijt anno 1648. agit de Sacramento poenitentiae, & frequenti communione.* Illum tamen adhuc non vidi. Ediderat hic author tam antea ab annis aliquot, duos alios libellos, 1. pro defensione Sancti Augustini, contra eos qui destruunt gratiam & libertatem. 2. inscriptum, *Aduocatum S. Petri*. Quilibelli, per priores hosce duos tomos confirmantur.

Prior autem horum libellorum prodijt Parisijs 1643. typis Georgij Iosse, sub hac inscriptione: *Defensio S. Augustini Hipponensis, aduersus Augustinum Iprensensem, quoad auxilia gratiae, & humanam libertatem, Authore D. Petro à Sancto Ioseph, Fulienfi.*

Scriptit etiam *Sua uem concordiam humana libertatis cum immobili certitudine predestinationis, & efficacia auxiliorum gratiæ*; librum in 4°. Parisijs editum anno 1639. apud Mathurinum du Puis, sub signo Coronæ. Item, *Defensionem sancti Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici, aduersus recentiores quosdam theologos, qui predestinationem physicam ad actus liberos illi falso adsingunt.* Duaci apud Balthazarum Bellerum, 1633. Tomos duos de *Sacramentis Ecclesiæ*, impressos Tolosæ apud Petrum Bosc. anno 1627. in 8°.

Viuir adhuc Author hoc anno 1654. quem intelligo, recenter iam etiam publicasse *Philosophiam à se elaboratam*, quam tamen nondum videre potui.

Meditatur & alia plura, præclara opera.

Petrus ab *Ysbe*, religiosus S. Bernardi ad Scaldim, iuxta Antuerpiam, vir doctus, & ordinis sui zelator eximius, per 44. annos sanctimonialibus in Vineâ Beatæ Mariæ Louanij, à sacris fuit confessionibus: in quarum gratiam

Transtulit ex latino in Flandricum, r. plures vitas Sanctorum & Sanctarum ordinis nostri.

2. *Martyrologium Sanctorum ordinis.*

3. *Epistolam ad fratres de Monte Dei, S. Patri Bernardo à multis adscriptam.*

4. *Meditationes, aut tractatum ipsius S. Bernardi, de Anima.*

5. *Sermones paruos eiusdem.*

6. *Scalam religiosorum, seu modum orandi.*

7. *Formulam honestæ uitæ, cum alio notabili documento eiusdem de eadem materia.*

8. Denique, *Speculum monachorum eiusdem S. Bernardi.* Quæ omnia in 5. voluminibus studiosè conseruantur in dicto monasterio de Vineâ, in ciuitate Louanij.

Obijt (ni fallor) anno 1651, decrepitus senex, Ex Relatione Religiosorum eiusdem monasterij.

Petrus de Lorca, natione Hispanus, patria Belomontanus, talium ingeniorum feracissimus, quæ Luisio Legionensi Augustiniano, Gabrieli Valquez Societatis Iesu, hunc 3. addidit, triadem subtilissimam omine felici claudens. Parentes habuit inter illius loci primates, valentes opibus, genere, virtute, ac proinde tanto filio dignos. Infans adhuc ingenium colere, litterisque incumbere lategit, auspiciis orbi dans, quantus esset futurus. Annum ætatis agens 14. ad Complutensem destinatur Academiam, ubi philosophicam palæstram in theosophicâ commutat; Cisterciense quippè collegium frequentans, ac monachos, religionemque obseruans, eorum sodalium petijt, & impetrauit. Destinatus inde in Vallem bonam, illustre ordinis cœnobium, totus Deo ac Deiparæ sacratur; sacratum annus elapsus voto aditringit.

Tum resumptis studijs, Salmanticæ scientiarum matri, inigne ingenij sui specimen dedit, cum applausu omnium, propositis & publicè propugnatis subtilioris theologiæ thesibus. Itè Compluti contigit; ubi cum post philosophiæ professionem theologiam quoque priuatim in Collegio nostro docere vellet, auditorum concursus & plausus publicauit, fama tam illustri, ut Academiæ moderatores, illum sibi deuincire cupientes, sacra theologiæ laurea insignium, mox Thomisticæ, ac deindè Scoticæ solenni cathedræ præfecerint. Quas tanto cum fructu & gloria moderatus est, ut ipsi Academiæ plures magistros dederit, doctrina celeberrimos, aliosque tanto numero per Hispaniam, & Europam vniuersam disperferit, ut vix memoranti quispiam subscriberet. Salmanticenses illustribus hisce doctrinæ exquisitissimæ monumentis allecti, omnimodis tentarunt, si qua possent arte, aut pretio, illum ad se reducere, sed immotus Complutensibus adhæsit dum vixit, Magister aut vindex Thomisticæ Scholæ.

Ordinis

Ordinis nostri Patres tanti viri opera & industria etiam frustrari nolentes, Complutense gymnasium ei iterato gubernandum commiserunt, in dō & postmodum ætatis annum 44. a genti, vniuersæ congregationis habenas imposuerunt, tanquam ad omnia magnam, & pari. Et sanè, auctoritatem imperio dignam, & quam natura dederat, virtus omninò compleuerat: caput veneranda canities, frontem serenitas reuerenda, oculos imperiosa humanitas, genas decor, orapudor, ac denique hominem vniuersum statura ad venerationem apta sermonis grauitas, morumque integritas, mirabiliter ornabant.

Incredibile est, quot viri principes, alijque amici, in dies ab ore eius penderent, & oracula pererent. Ipse quoque Serenissimus Hispaniarum Monarcha, illum non modo consultorem, sed regni quodammodo administrum habebat. Ad eò vt orbi admirationi fuerit, vnā mentem tot diuersarum simul rerum fuisse capacem, doctrina præsertim inter primos orbis illustrem, & fortè præillustrem. Quippe cum totus esset occurrentium rerum, quæ ex vniuersa Hispania, ad auxilium & consilium eius confluebant, totus quoque erat librorum, & totus futurus. At ætatis anno 52. nondum expleto, mortalem esse tantum virum orbis planxit. Ad Catholici namque Regis curiam vocatus, ad gratia regni negotia pertractanda, itineri se dederat, cum dolore colico tam vehementi correptus fuit, vt Complutum reuerti cogeretur, vbi de decumbentis salute dum agitur, acutissima illum inuadens febris, ad extrema præceps traxit. Hinc desperante de conualescentia Domino Petro de Garsia, protomedico regio, lætus æternam salutem suspirat noster, & Sacramentis omnibus præmunitus, suis omnibus valedicit, hymnisque, psalmis, & canticis, quæ potest cordis intentione vacat. Ipso autem vitæ laben-

tis occasu, officium defunctorum canitur, illò adhuc viuo, & correspondente; sicque in lacrymis adstantium, & emorientis iubilo, anima celos petit. 6. Kalendas Ianuarij, anno salutis 1612. ætatis 52. Emortui corpus (quod viuus non voluit) depingitur, atque humeris academicorum in Ecclesiam deportatur; perorante magno illo idiomatis Hispani lumine, M. Laurentio de Zamora, sub hac epigraphæ: *Eminebat super omnem populum, ab humero & sursum.* Orationem communis acclamatio illustri sine clausit.

Vitam eius scripsit ex nostris Dionysius Cuchus, vt supra vidimus.

Reliquit *erudita & luculenta commentaria in omnes partes Summa Sancti Thomæ Aquinatis*, ex quibus nunc lucem vident:

In 1. & 2. tomo in folio, ipso viuente editus Compluti, apud Ioannem Gratianum anno 1609.

De Fide, Spe, & Charitate, ad 2.2. libri 3. in folio. Madriti, anno 1614. apud Ludouicum Sanchez. Item,

De notis Ecclesie, liber alter, in folio, apud eundem.

In 3. partem Diui Thomæ, de Incarnatione, tomus vnus in folio. Compluti, anno 1616. apud viduam Andreæ Sanchez.

Hos 3. posteriores tomos edidit doctissimus Dionysius Cuchus, ordinis nostri theologus, qui in præfatione ad tomum de Incarnatione (quem ipse vocat 4.) promittit se breui prælo committurum.

Tomum 5. de Sacramentis in genere.

Item 6. de Eucharistia & Pœnitentia: ac tandem 7. qui præcipuas omnes prima partis materias complectetur.

Chrysofomus Henriquez in Phœnice, asserit quoque, se (præter hæc) vidisse, & apud se habuisse, *Apologeticum quendam tractatum, contra*

eos qui extinguere conabantur ordines aliquot nouiter in Hispania exortos, (vt Augustinianos reuelatos, Trinitarios Discalceatos, Ceticos minores, & Mercenarios reformatos,) quem supremo Concilio exhibuit, quo ordines eosdem defenderet, & aduersariorum conatus reprimeret.

Petrus à Sancta Maria Magdalena Partia Abbe- villanus, Religiosus Fulientis, edidit gallicè, doctissimum & curiosissimum opusculum Horologio- graphicum, omnibus mirè acceptum, & vndequa- que expetitum, in quo docetur formatio Spherarum & omnis generis Horologiorum, etiam eorum quibus noctu cognosci queant hora, nec non, fluxus & refluxus maris, &c. Prodiit Parisijs, anno 1641. auctum & ornatum varijs delineationibus, & figuris ty- pis Francisci Langlois in 8.

Petri monachi Abbatis Claravallensis (non Clu- niacensis, vt malè Labbaeus, Supplemento 4. Bibliothecæ nouæ, libr. M. SS.) vita, extat M. S. apud Carmelitas excalceatos Claromontenses, in Auerniâ.

Extat in Longo ponte, visio quadam huius Petri, dum adhuc esset Abbas Igniacensis.

Petrus de Ouiedo, Hispanus, Hortensis mona- sterij Monachus, sanguine, moribus, & doctri- na illustris, nec minus politico & Ecclesiastico regimine clarus, & de reliquo, comis & huma- nus in congressu. Nostros in Sancti Claudij collegio, Galiciæ, diu Philosophiam docuit, tantâ nominis claritate, vel Complutensis Aca- demia illum vespertinæ cathedræ publicum creauerit Professore. Vnde à Philippo III. Hispaniarum Rege, ad Archiepiscopatum Do- minicopolitanum, in Hispaniâ Indiæ Occi- dentalis Insulâ, & postea circa annum 1629. translatus ad Cathedram Quittensem in Re- gno Peruano, nouissimè, anno 1646. creatus fuit Archiepiscopus Charchensis, in eodem Re- gno, vbi adhuc superesse creditur, pietate & doctrinâ vniuersam peruanam Orbem illu-

strans. Constat, illum sæpius tenasse dignitati renunciare, & iam de factò, amore quietis & solitudinis iam pridem renunciaasset, nisi supre- mus Iudicium Senatus obtinisset, precibus sua- rum Ouium commotus, quæ tam docto, benig- no & suauis Pastore priuari nolebant. Scripsit autem,

Commentaria in Dialecticam Aristotelis.

In Logicam, & Physicam eiusdem.

Commentaria item in 1. partem D. Thomæ.

Et in primam 2. Quæ omnia iam typis man- data feruntur. Henricus in Phœnice, Longe- linus in Purpurâ Sancti Bernardi, & Reueren- tissimus Angelus Manriquez in serie Abbatum Hortensium, ad calcem tom. 2. Annalium suo- rum Cisterciensium.

Petrus de Parua, à loco originis (ciuitate ni- mirum Parmensi) cognominatus, Religiosus Ordinis nostri Italus, vir doctrinæ laude, ac re- ligiosæ virtutis gloria clarus, cuius meminit Ra- nuccius Picus, parte 3. Appendicis Virorum il- lustrium Parmensium, composuit, vt idem re- fert Ranuccius,

Sermones plures in laudem Virginis Matris. Flo- ruit, anno 1213. Ita Hippolitus Maraccius, in Bibliothecâ Marianâ, anno 1648. Romæ impressâ fol. 268, huius etiâ meminere, Sylue- ster maurolycus, maris oceani lib. 2. & Mont- albus, Chronic. p. 1. lib. 2. cap. 33.

Petrus à S. Ramualdo, cognomento Guille- baud, religiosus B. Mariæ Fulientis, scripsit gal- licè Historiam sacram & prophanam præcipuarum rerum in orbe gestarum, ab eiusdem initio, vsque ad hæc nostra tempora. Opus sanè curiosum & rarum, cuius tomum 1. vidi, impressum in folio Parisijs, anno 1642. apud Antonium Sommaylle, hoc titulo: Thresor chronologique, & historique, con- tenant ce qui s'est passé de plus remarquable & cu- rieux dans l'estat tant sacré, que profane, depuis le commencement du monde, iusque à la naissance de Je- sus-Christ,

Sancti Christi se totum diuise in cinq. Aqris par le Pere Dom Pierre de S. Romuald, Prestre & Religieux de la congregation de nostre Dame des Feuillens, &c. Prodiit ueritas etiam tomi 2. & tertius, ut colligo ex Ludouico Iacob à S. Carolo, Carmelita, qui Libro de Claris Scriptoribus Tabilonensibus, tit. Ioan. Gautheron, sub finem hunc 3. tomum citat, titulo, Tomi 3. Theauri Chronologici & Historici. Scripsit etiam Petrus noster, (teste eodem Carmelita) Annales Euliensium, quos anno 1652. Prælo adaptabat, utrum tamen impressi sint, nondum competi.

Magister Petrus de Royâ, Vir in sæculo honoratus, & doctrinâ clarissimus, & familiari domestico & commensali Episcopi Nouiomensis, humilis monachus Claraualis; tempore Nouitiatus sui, ad C. Præpositum Nouiomensem, scripsit prolixam & elegantem Epistolam, seu Tractatum, de vita & sancta conuersatione Religiosorum Claraualensium: istius temporis, suaque ad illud monasterium conuersione. Quam epistolam in peruetusto codice M. S. Bibliothecæ Cænobij Altimontensis, Ord. S. Benedicti, iuxta Malbodium in Hannoniâ repertam, & nuper anno 1651. per eruditissimum Dominum Georgium Galopinum, Abbatia S. Gislei, eiusdem Ord. Sancti Benedicti Religiosum, ad me transmissam, dignissimam iudicauit, quæ hæc lucem uideat:

Epistola Magistri Petri de Royâ, quam ipse Nouitiatus apud Clarauallem edidit.

Dilecto suo C. Sanctæ Matris Ecclesiæ Nouiomen- si Præposito, forsitan annuali, si uelit autem; Calorum Regi futuro in perpetuum; frater Petrus, per misericordiam Dei, Claraualis Nouitiatus, salutem in idipsum.

Moris est Amicorum, quos iungit amor Christi, sed locorum separant interualla, ut cum se videre non habeant, nec loqui sibi facis ad faciam; frequenter ta-

men pia in Christo memoria, se uicissim respiciant, sibi- que mutuis loquantur affectibus, secreta & amica uoce cordis super alterutro inquirentes, & profundè apud Deum gemitibus orantes pro inuicem. Secundum hanc amoris legem, ni fallor, inquiris & tu aliquando intra semetipsum, in secreto cordis, quid agatur apud me, dilectum tuum; quæ mihi sit uoluntas, quis status & habitus, quod desiderium? & forsitan times, amica pierate, humeris meis, quos exiguos agnouisti, & debiles arbitraris ad huius uitæ, quam elegi, portandum onus, & iugum sustinendum.

Dilecte mi, Trepidauerunt multi ubi non erat timor (a). Quia igitur in bono Iesu me diligis, non te oportet in huiuscemodi timere: (b) Hæc enim Domini sunt, cuius iugum suauis, & onus leue. Ego autem cum sufficiens non sim ad expendendam multitudinem bonorum, quæ nuntiant animæ meæ per singulos dies, corporis mei aures & oculi; tamen ad certificandum cor tuum de statu & desiderio meo, tua satagam signare dilectioni pauca de Claraualle, de Pauperibus Christi habitantibus in ea, de ordine & modo uitæ ipsorum, ad quos imitandos fidelibus anhelat suspirijs anima mea. Primo siquidem omnium, describam tibi partem aliquam, & modum ueteris uitæ meæ: modum dico, si ubi raro aut nunquam modus fuit, modum possum appellare. Volo autem ut id ad profectum tuum in hac descriptione diligenter attendas, de quor & quantis moribus me iam eripuit Saluatoris benignitas, ipsumque glorifices; (c) qui uerè quemcumque Peccatorem uenientem ad se, non eicit foras. Si quid uerò in me legeris, quod & in te fortuito deprehendas notabile, tua fideliter consulo fraternitati & salutem, ut ad sine mora corrigere festines, dum licet, & nescis quid superuentura pariat dies: (d) Ego igitur, dilecte mi, dum essem Nouiomi, & in fenestris domus Episcopalis solum mihi sederem, frequenter etiam tecum, & cum alijs, considerata sapius domus illius ordinatione, & notato qua se oculis ingerebat, eiusdem pulchritudine, heri nona, hodie ueterascente, memoriam inuitis & intuitus

(a) Psal. 13. (b) Matth. 11. (c) Ioannis 6. (d) Prouerb. 27.

tum secretò deferebam ad ordinatissimam illam domum super caelestem, cuius gloriosa, indeterminabilis, & semper noua pulchritudo omnem transcendit hominis cogitationem. Ab huius autem semita longe positum, miser ego, miserimum me videbam, qui scienter in latitudinem via pessima ambulabam, per quam (nisi cura vigili fugiatur) citò, & irregressibiliter curritur ad domum longè aliam, domum scilicet doloris, domum extremae & infinitae turpitudinis: (a) Vbi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat, & cum verme qui non moritur, sempiternus ignis. (b) O! quam iure igitur sollicitus cogitabam, ne sicut inceperat me, huc pertrahere amor mundi, per cuius ampla & stulta desideria, lubricus & insatiabilis euagabar, adeò ebrius, vt pro viribus & licentia, in nullo mea carnis reluctarer voluptati, hoc excepto, quod me saepe recordabar moriturum, & ex huius seculi labentibus labilibus gaudijs, obstupefscens, pensabam aeternorum mirabilia seculorum.

Dum enim ad mensam Domini nostri Episcopi, ciuem nostrum imò & hostem meum in argenteis vasis, de more, suauiter nutreirem, nec insalubriter quidem, quantum in vasis erat, dumque mihi manu corporis delectabiles legerem delicias, saepe in eisdem vasis silenter legebam, manu scilicet cordis, longe alium cibum? Sed tu, dilecte mi, licet tibi satù affinitate recumberem, hunc me legere nesciebas. Quid igitur? nunquid dapes quotidie festiuas, aut inculpabiles scutellas redarguo? nunquid liquorem illum cuius & color blande arridebat oculis, & sapor dulce in palato respondebat, aut scyphas accuso argenteos? Absit non enim cibus erat in vitio, neque potius, nec etiam argentea vasa; sed in meo vase fictili latebant semina, vnde spinarum surgentium graues introrsum sentiebam aculeos, ad auram quidem rerum exterius auditarum, vel visarum excitatos. Sape itaque & in mensa, & extra mensam, silenter legebam in auro & argento, in tam pretiosa quam speciosa domus Episcopatus supellectile. Legebam etiam in plerisque alijs rebus mundi, quas ad concupiscendum intuebantur Pradones,

oculi mei, mandatorum Dei transgressores. Legebam autem sic: Petre, qua intueris, in quibus gaudes, vel gaudere appetis, de mundo sunt. Erit igitur quando non erunt; tu autem eris.

Vbi eris? Petre, siquidem tu iniurius crucis Christi, in quâ sola gloriandum non ambigis, (c) in mundanis gloriari concupiscis, certus tamen quod cum sua concupiscencia quotidie pereundo, transis mundum; (d) & homo cum interierit non sumet omnia, neque cum eo descendet gloria eius. (e) Petre, illam carnium vicam vilissimam (quam tanti facis vt pro eius cura & desiderijs, non solum tui, sed quod maius & execrabilius est, obliuiscaris etiam Dei) multo adhuc viliores in breui relinques vermibus, & putredini. (f) In hoc ergo tui exitu, cuius horam nescis, nudatus carnis tunica, quo migrabis? cui occurreris? quid responderis? Vbi etiam reponeris, donec redeas ad cubicam? Redibus enim, & ipsam eandem vere iterum indueris, & resurges quidem, aut in vitam & gaudium, aut in mortem & latum, & horum non erit finis. O, dilecte mi, hac erat lectio, quam silenter & frequenter relegebam in cordis cubiculo, & praefata inquisitiones multoties spiritum meum penè ab omni disungebant: Leuitiã. Nec mirum, me etenim veraciter arguebat conscientia, quod in omnibus vjs meis, de nostro Salvatore meum fieri damnatorem promitterer, cum etiam in his quae ad cultum eius pertinerent, ipsum offendere non vererer. O, quam mirum! O, quam audax & insana praesumptio! certus etiam Dominum iustum esse, & potentem in inferno me perdere, & hoc timeas, non cessabam tamen ipsum offendere. Ego quidem vt pars mea esset Dominus, clericatus receperam Sacramentum, sed enormitas vitae meae, ab ipsa re Sacramenti me fecerat alienum. O, quam mirum ergo, O, quam stulta, & impudens elatio! (g) Eloquia Domini, eloquia casta, & ego haec de pectore incausto proferre & enarrare praesumebam, per os pollutum, & dolosum, sciens Dominum dixisse peccatori: Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum? (h) Haec eadem diuina

eloquia,

(a) Iob. 10. (b) Marci. 9. (c) Gal. 6. (d) 2. Ioan. 2. (e) Psal. 48. (f) Matth. 24. (g) Psal. 11. (h) Psal. 49.

eloquia, si quandoque quacunquē alia de causa, prater
solum Dei amorem & honorem, legendo vel cantando
pronuntiarem in Ecclesia, me sciebam certissimē sacrile-
gio alligari, qui cultum Deo debitum offerebam vani-
tati. Non eram igitur seruus Christi, cum huic dicit
Apostolus, Gal. 1. si hominibus placere, Christi
seruus non essem. Hinc Propheeta: Deus ossa eo-
rum dissipabit, qui hominibus placent. Psal. 52.
Sapē verō, ut placerem hominibus, siue mihi, non, ut
Deo, mea erat precordialis, & (ut verius dicam) vecor-
dialis intētio. Ego itaque seruus nequam, ut quid, vel
qua fronte, in agro Dei terram occupabam, qui reuerā
radix amara, vtili nulli, quam pluribus inutilis, sed
inutilior mihi, nullum nisi amaritudinis fructum ger-
minabam? Quod enim viuētibz exemplum, vel quod
pro defunctis soluebam sacrificium, de quorum vicinis
comedebam adipēs, & bibebam vinum libaminum?
Deut. 32. Rerum siquidem Ecclesia, quocunquē me ve-
lamine palliare, detractor & predator eram, & ex-
pensor earum in rebus prauis. O quam praua, Deoque
odibilis hac mea peruersitas! Audieram enim Beatum
scripsisse Hieronymum, Quicunquē rebus Ecclesie abu-
tuntur in alijs rebus, peccatum incurunt redimentium
mendacium, & Reorum sanguinis Saluatoris. Quia
igitur tam in his, quam in alijs multis, reus eram abu-
sionis & rapinae, sepē cum ad aures meas insonaret A-
postoli illa vera & timenda propositio, Raptores re-
gnum Dei non possidebunt, 1. Cor. 6 in corde
meo quasi respondendo, murmurabat illa plena timoris,
plena doloris, & pudoris festinata conclusio: Ergo, ipsi
rapti & conclusi cum immundis spiritibus, sine sine ge-
bennati cremabuntur incendio. Festinatam dixi con-
clusionem, tum pro lege, argumenti, & illationis citō
facta, tum maxime, quia dies Domini in quā hoc futu-
rum est, velociter appropinquat. Vnde scriptum est:
Adhuc modicum, & mouebo cælum & terram.
Agg. 2. Et alibi, dies magna & amara valdē, &
velox nimis, tribulabitur ibi fortis. Sophon. 1.
Quocirca, mirum non erat si hoc, & alia & alia simi-
lia me reddebant sollicitum & pensantem, qui etiam re-
Bibliothec. Ord. Cisterc.

cordari non poteram ab infantia me vixisse vel per mo-
mentum temporis, in quo non essem operatus vel rapi-
nam, vel aliud opus mortis. Valde etenim diligebā con-
gressus & conuentus vanitatis, spectacula, socos, otia,
verba apta risui, non fructus, raro verum dicere, pluri-
mū mentiri, iurare, periurare, fauere, adulari, & simi-
lia, quae cuncta ex quodam communi & asubito vsu,
facietenus non peccata reputabam, sed quasi quasdam
societatis affectatae, & mundanae probitatis facietas:
sciebam tamen haec eadem (cum inter Deum separent &
hominē) vanitates esse & inaniās saltas. Psal. 9.
Maiores taceo, cordi videlicet elationes, amulationes,
odia, dissensiones, detractiones, turpiloquia. Faceo pes-
sima cogitationū & operum, luti & lateris, in quibus oc-
cultē & pessimē occupabar, totus latum, qui per singula
momenta, quantum in me erat, ex operibus meis ad a-
ternae mortis properabam supplicium. Sed misertus mei
Pater misericordiarum, me eandem visitauit, & tra-
xit ad filium. 2. Cor. 1.

Vides ergo quanta iam secerit anima mea Pater bo-
nus, qui misericorditer creptum de fluminibus Babylo-
nis, misericordias locauit in Claravalle, apud fontes
Saluatoris. Psal. 116. Claravallis enim etsi secundū sp-
ciem loci sita sit in valle, tamen fundamenta eius in
montibus sanctis, cuius portas diligit Dominus
super multa tabernacula Iacob. Psal. 86. Glo-
riosa dicta sunt de ea. Quia in ea gloriosus & mira-
bilis Deus, gloriosa operatur mirabilia. Encomia Clara-
uallis. Ibi enim veteres insani redeunt ad cor, & licet
homo eorum exterior corrumpatur, interior tamen re-
nascitur: & ut verbum vtar Apostoli, 2. Cor. 4. Reno-
uatur de die in diem, in eum qui secundū Deum
creatus est hominem, Ephes. 4. Ibi superbi humili-
antur, ibi pauperantur diuites, ibi Pauperes euangeli-
zantur, & peccatorū tenebra transmutantur in lucem.
ad hanc igitur domum à sinibus terra ingens licet bea-
torum pauperum conuenit multitud, de Regionibus
congregata & nationibus, horum tamen omnium cor
vnum & anima vna est: Act. 4. ut de hac do-
mo specialiter dici possit: Psal. 86. Ecce alicge nige-
nae,

na, & Tyrus, & populus Æthyopum, hi fuerunt illic: & homo natus est in ea, & ipse fundavit eam altissimus, tunc igitur habitatio est in ea lætantium omnium. Non inani lætitia, Perennis enim lætitia, & sue ad celos adfensionis iam capta, certam spem habent, quam in Clara valle inuenerunt, Scalā Iacob & Angelos in eā, Gen. 28. alios quidem descendentes, qui sic prouident illorum corporibus, ut non deficiant in via, alios uero ascendentes, qui sic regunt eorum animos, ut postmodum cum ipsis gloriantur & corpora. Ego autem quanto diligentius de die in diem intueor tam beata uita pauperes, tanto credo eos perfectius per omnia Christum sequi, & sapere, & certis conuictio induis, in omnibus que agunt, uel os ministros Dei apparere. Oratio Clara ualensium. Nam dum vacant orationi, in spiritu & ueritate Deo loqui, & tum ex se creta & amica apud eum locutione, tum ex humili modo se habendi, planè apparent Dei esse familiares & amici. Psalmistia. Dum uero manifestum laudantes Deum psalmodia sunt intenti, quam purus sit, & quam feruens in idipsum affectus mentis, ostendit eorum omnia corporis status, in omni timore & reuerentia sanctitatis: Ostendit & ipsorum distinctio morosa, & in psalmi modulatio, quam dulcia faucibus suis eloquia Dei super meliori suo. Psal. 118. Dum eos itaque attentione diurnis horis, nocturnisque uigilijs, ab ante medium noctis, usque ad primam diei, factò breuiter interualla, tam sanctè, tam infatigabiliter psallentes, mihi quidem paulo minus ab Angelis, sed plus multo uidentur quam homines. Quod autem sunt huius tam continua, tam alacris, & tam semper recentis tolerantia, quod tanti sunt feruoris & meriti, non humana potentia, sed munus est diuini.

Lectio. Dum uero sunt in lectione, leniter haurire uidentur, & affluenter quidem, aquas Syloë, cum silentio fluentes, & in uitam salientes aeternam. Illorum uero potio & habitus demonstrant, omnes eos esse unius Magistri discipulos, & docentis in eorum cordibus, & dicentis: Audi Israel & tace. Tacent enim & audiunt, & sapientiores sunt. Proy. 1. Quoniam au-

diens sapiens, sapientior erit. Opus manuum. Dilecte mi, quid hos tam beata uita pauperes credis uideri uel dici posse, quando manuum suarum inharere laboribus, quando eunt ad opera, uel redeunt, in quibus omnibus constat eos non suo duci spiritu, sed diuino: Certè, tam patienti animo, tam placido & immobili uultu, tam sancto & suauis ordine cuncta peragunt, ut etsi se plurimum exercent ad opera, uix tamen uel moueri perpendantur, uel grauari in aliquo, quanticumque sint labores. Undè manifestum est in ipsis illum sanctum operari spiritum, qui disponit omnia suauiter, in quo & ipsi recreantur, & quiescunt etiam laborantes. Horum si quidem pauperum, alios Episcopales, alios consulari, aliarum que dignitatum, & multa scientia uires illustres, & iuuenes egregios audio extitisse, sed nunc, per Dei gratiam, omni apud eos acceptance Personarum emortua, quanto quisque se putauit in seculo altiozem, tanto se in hoc grege minore minoribus, & abiectiozem reputat per omnia.

Eos itaque dum intueor in hortis cum sarculo, in pratis cum furca uel raastro, in agris cum falcicula, in sylua cum securi, in alijs laborum locis, cum alijs operum instrumentis, dum & ego respiciens quid fuerint, considero presentem ipsorum statum, opera, instrumenta, personas abiectas, uelimenta incomposita, & uilia, iudicio quidem exterioris oculi, uidentur mihi non homines, sed gens stulta, muta siquidem & elingua, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Psal. 11. Sanus autem & fidelis intellectus, in corde meo asserit mihi horum uitam in Christo esse absconditam in celis. Coloss. 3. Inter quos gaudeo equidem me uidere. Nota. Gaufridum Peronensem, Raynerum Morinensem, Gaufridum de Sancto Audomaro, Walterum de Insulā, & alios quam plures Amicos & Sodales meos, quos ego cunctis ueterior, in ueteri agnouit homine, sed nunc in ipsis, Dei gratia, illius uetustatis nec uestigium perpendo remansisse. In ueteri homine noui eos exaltato corde, elatis oculis, ambulare in magnis, & mirabilibus super se. Psal. 150. Nunc autem uideo ipsos sub misericordiā manu Dei humiliatos incedere

dere in paruis & in mirabilibus infra se. 1. Pet. 5. In veteri homine noui eos: suas secum sepulchra deferentes exterius dealbata, sed intus plena ossibus mortuorum: Mart. 23. Nunc autem credo eos ferre vasa Domini que est exterius appareant despicabilia, intus tamen plena sunt speciebus celestium odoramentorum. Apoc. 5. Quando igitur hec omnis societas ad solum laborem & progreditur & redit, gradatim quidem & simpliciter vnus post alium quasi acie directa, & armis pacis humiliter armata; nomine Angeli Dei hanc videntes taliter incedentem, & ad Christum nouiter conuersam detenebris, pra admiratione & gaudio, iure concinunt: Quae est ista quae ascendit, sicut aurora confurgens, pulchra vt luna, electa vt fol, terribilis vt Castrorum acies ordinata? Cant. 6. Terretur autem exclusus Diabolus, & supra modum dolet, videns: (quod vtiq; semper videat & doleat) horum resurrectionem, Regni suam ruinam esse non modicam. Ergo, amatur & ipse, quanto potest acutiore malitia, vt quos vltra tenere non potuit mundi huius blandimentis, eos acrius persequendo, subtilioribus impugnet & implicet argumentis, non tamen preualebit inimicus, ipsi enim Altissimum posuerunt refugium tuum, Psal. 90. Crucem Christi dilectam suam, quam fidei desiderio amplexantur & baiulant, saluandorum spem vnicam. Resectio & habitus: Item, dilecte mi, quid credendum putas super eisdem pauperibus, in tempore mensa in continentia, & habitu, tuuc temporis? Nec Deum videre credo quod sibi displiceat, nec hominem, quod debeat accusare, ibi siquidem adeo modeste, adeo sancte se habent, vt, quod sunt, appareant homines iusti, & timentes Deum. Hinc attentè suscipientes spiritale & praeipuum ferculum, verbum vite quod semper esuriant: Hinc reuerenter edentes & bibentes alia dona Dei qua sibi sunt appetita, non exquisitas delicias, sed labores manuum suarum, legumina scilicet & pulmenta. Sobrietas. Potus est eis cereuisia, si hanc non habent, gaudent aqua simplici. Rarè autem vtuntur vino, & hoc mixto cum aqua plurima. Reddentes itaque debitum corpori, non gula, non ventri, comedunt & bibunt, sed

tantum indigentia naturali, & Deo, scientes scriptum: 1. Cor. 3. Esca ventri, & venter escis, Deus autem hunc & has destruet. Rom. 4. Quoniam Regnum Dei non est esca & potus, sed iustitia & pax, & gaudium. In quibus versatur tota eorum voluntas & studium. Magistrum enim, & totius vite suae dicitur habent, Obedientiam, Obedientiam quam ad eum fideliter sequuntur ad omnia, vt nec vnquam quiddam diei siue noctis praetermittant particulam, qua non sit apud eos obedientia & diuino cultui mancipata. Vnde & ego fideliter credo eos (vt taceam quae maioris sunt meriti & mercedis) non solum in singulis passibus quos faciunt, sed etiam in singulis manuum suarum motibus, circa iniuncta opera, peccati remissionem consequi, vel augmentum corone, in vita aeterna. Qui si forte cadant aliquando (quod omnino vitare non possunt, dum portant carnem fragillam) non tamen colliduntur, quia Dominus supponit manum suam. Psal. 35.

Ecce, habes pauca ista, dilecte mi, quae de pauperibus Clarenallii, in huius Epistola proximiis, tunc promissa sunt dilectioni. Plura restant meliora & optima, ad quae describenda cum sufficere non valeat, quae dicta sunt in praesentiarum sufficiant. Meum verò desiderium est, quatenus praefatus pauperibus in Christo merear adungi corpore & spiritu, vt adiutus eorum suffragio, & fructuosus patientiam agere, & fiduciaius habeam clamare ad Dominam: Domine ad te confugi, doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Psal. 142. Eripe me de inimicis meis, Deus meus. Ps. 58. Et: Ad te Domine leuani animam meam, Deus meus in te confido, non erubescam. Psal. 24. Et his similia. Ego autem probor adhuc, & per gratiam Dei, ad horum pauperum Regulam institutor & vitam; vt dum eis adiunctus fuero vnà cum ipsis nouerim vigilare, & solummodo somnare in spiritu. Vigilanti enim promittitur Regnum, & qui seminat in spiritu, de spiritu metet vitam aeternam. Gal. 6. in qua ego particeps ipsius, & te, & totam Nouisensem Ecclesiam, Dominam scilicet & matrem meam, per misericordiam Dei feliciter aeternare videam cum Christo, &

vernare Amen. Valet. *Domino volente, proximâ Dominica post ascensionem Domini, suscepturi sumus nostrâ professionis armaturam, per gratiam & benedictionem Iesu Christi, quam, meritis matris suæ, vestrisque precibus, nobis dignetur concedere, ipse idem Iesus Christus.* (a) Amen. Iterum, *Valete, & memento nouissima tua, &, miserere animæ tuæ.*

(a) *Eccl. 7. ibidem c. 30.*

Petrus de la Rue. Flander, patria Winocibergensis, professione verò cœnobita monasterij nostri Dunensis, vir pietate & doctrinâ insignis, S. Theologiæ Baccalaureus formatus, qui post philosophiæ, & S. Theol. lecturam in præfato monasterio nostro habitans, spirituali sanctimonialium regimini admotus, i. in Rauensbergenfium cœnobio trium; deindè in Sparmalienfium, duodecim annorum spatio gregi suo (verbo & exemplo) laudabiliter præfuit. Scripto reliquit, præter theologica & philosophica quadam opuscula, Conciones elegantes per totum anni circulum habendas, tam festi quam Dominicis diebus, duobus amplissimis tomis in folio distinctas. Item

Tomum 3. in folio, de diuersis materijs, præsertim, pro professionibus, & vestituris monachorum & sanctimonialium.

Præterea, tomos duos in 4°. complectentes comedias aliquot sacras, & cantiones pias, ac diuersa alia egregia opuscula, rhythmis Flandricis nitidis & versis conscripta. Quæ omnia, dum poliendo editioni præparabat, aliaque meditabatur, importuna superueniens mors cuncta suppressit, & ad manuscriptorum codicum bibliothecam nostram ablegauit. Obijt anno 1648. 6. Decembris.

Petrus Sarnensis, id est, Vallium Sarnay, monachus, in Diœcesi Parisiensi, scripsit *Historiâ insignem belli sacri contra Albigenfes hereticos gesti, hortatu Innocentij III. Pontificis, cui & illam dicauit.* Extat typis impressa, hoc titulo: *Historia Albigenfium, & sacri belli, in eos an. 1209. suscepti, Duce*

& principe Simone à Monte forti, de in Tholofano Comitatu, rebus strenuè gestis clarissimo. Authore Petro cœnobij Tallis Sarnensis, ordinis, in Parisiensi Cisterciensi Diœcesi Monacho. Ex manuscriptis codicibus in lucem nunc primum edita, studio & diligentia Nicolai Camuzani, Trecentis Ecclesiæ canonici. Trevis apud Ioannem Giffard, & Natalem Moreau. 1615. Eadem historia in Gallicanâ linguam translata per Arnoldum Sobin S. Theol. Doctorem, & postea Niuernensem Episcopum, &c. Parisijs impressa fuit anno 1569. in per Guilielmum Chaudiere.

Petrus de Sittauia, 3. Abbas Aula Regiæ iuxta Pragam, vir sanctitate & doctrinâ celeberrimus, dignusque qui posteritati commendetur. Scripsit (titulo chronici Aula Regiæ) historiâ regni Bohemæ vsque ad sua tempora, quæ manuscripta asseruatur in dicto monasterio, diciturque nuper impressa anno 1618. tomo. I. scriptorum Bohemicorum.

Scripsit & *Librum miraculorum B. Virginis Aula Regiæ, aliorumque S. Monachorum & conuersorum, quem librum inscripsit, Volumen secretorum Aula Regiæ: M. S. ibidem. Floruit anno 1330. & postea. Huic Abbati dedicauit Guilielmus Baldensellius librum suum inscriptum: Hodæporicon ad terram sanctam, quem nuper vulgavit Caninius, tomo 5. Antiq. Lect. Vide Miræum in Auctario, de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 424.*

*Petrus, cognomento Salius (vel Solius) ex Analitiorum regione oriundus, Monasterij de Floregijs, alias de Thoroneto, ordinis Cisterciensis monachus, pictor, statuarius, philosophus, & poëta inter eruditissimos iure numerandus, exarauit patrio sermone *registras poëtarum Prouinciæ.* Vixit anno salutis 1383. Franciscus de la Croix in bibliothecâ gallicâ, Ioannes Nostradamus in libro gestorum illustrium & antiquorum poëtarum Prouinciæ: & Seguinus in biblio-*

bibliotheca Cisterc. M. S.

Petrus cognomento Tholosanus monachus in cœnobio Sancti Bernardi Parisiis in suburbio Sancti Honorati, congregationis Fulienfis, vir diuini & humanioribus litteris insigniter eruditus, & (quod maiori laude dignum) probitate, & sanctitate vitæ præclarus; scripsit *Multas doctas & disertas epistolas ad diuorsos, quarum vna excusa est Parisiis in 8. complectens septuagenas binas paginas. In qua, demonstrat autoritatibus sacræ scripturæ, quanam sint in seculo viuendi incommoda, & quam in Monasterio comoda, & salutaria.* Obijt anno 1590. Seguinus supra, litterâ P. n. r.

Petrus, dictus de Vyreio, ex monacho Maceriarum, & S. Theologiæ Doctore Sorbonico, Abbas primum Caroli octi, ac postea Clarævallis, autoritate Summi Pontificis Innocentij VIII. Fernandi Arragonum Regis, & Reuerendissimi Cisterciensis Abbatis, ac capituli generalis, cœnobii professionis nostræ, per Navarrum, Arragoniam, Cathaloniam, & cætera Hispaniarum regna dispersa, reformatiuit, & multis sanctoribus, statutaque salutaribus munier.

Scripsit & Libellum insignem, titulo *trimeræ Hispaniæ* in quo plura habet præclara, de Sanctis Hispaniæ &c. Quam diuersis locis citat Henriquez in Menologio, nominatim 7. Iunij, de Beata Vrracâ. Dialogos etiam *Casarij Heisterbatenfis*, recognouit, ac in multis locis correxit, ut scribit Seguinus supra, num. 8. Cætera quæ scripsit contra Ioannem de Citeio Abbatem Cistercij, locum hic non merentur. Obijt anno 1506.

Petrus P. Vilhelmus, religiosus monasterij Lutzellenfis in diocesi Basileensi, & postmodum Abbas amplissimi cœnobij de Riddachshausen, vulgo Rittershausen, in ducatu Brunsvicensi, & diocesi Halberstadiensi, S. Theol. Doctor, & per sacri Romani Imperij prouincias Commissarius generalis ordinis Cisterciensis,

conscriptit (aut saltem recognouit, emendauit, aucto & per plures annos continuauit) luculentam historiam monasterij sui Rittershausani, seu verius, Brunsvicensis, Hildesheim, & Lunenburgicam: in qua exactè referuntur plures genealogiæ familiarum illustrium earundem ditiorum. Edita est in notitiâ Abbatiarum Iongelini Coloniae, anno 1640. Obijt Author anno 1642.

Philippus, religiosus de Charmoya, conscripsit & publicauit *Vitam beatae Idae, prima Abbatisse Argensolij.* Ex relatione M. S. Eximij Domini Iosephi Arnolphini, S. Theol. Doctoris Sorbonici.

Philippus Clarævallisensis monachus, Fossis in Leodiensi ditone natus, & eiusdem episcopatus quondam Archidiaconus, scripsit *Librum primum miraculorum à Sancto Bernardo in Germania, & Belgio patratum* (de quo supra etiam egimus, vel *bo. Eberardus*) ad Henricum, Ludouici Regis Francorum fratrem, tunc in Claravallè adhuc nouitium, ut habet expressè antiquissimum exemplar manuscriptum bibliothecæ Sancti Martini; contra Seguinum & Reuerendissimum Angelum Manriquez, tomò 2. Annalium, ad annum 1155. cap. 11. qui putant Henricum tunc fuisse promotum Rhemensem Archiepiscopum, id quod omnino conuincere videtur initium præfationis dicti libri, à Seguinò prolatum. Verùm verba illa ibidem memorata, supposititia esse, vel ex eo constare potest, quod ex contextu librorum de miraculis Sancti Bernardi (quorum primum Philippus noster scripsit) expressè colligatur, illos esse conscriptos viuente adhuc Sancto Bernardo (quod etiâ fatetur Manriquez supra, anno 1147. cap. 5. num. 12.) quo tempore Henricus nondum erat Archiepiscopus, quia solum anno 1161. ad cathedram illam fuit promotus.

Scripsit etiam Philippus hic, *Vitam beatae Elizabethæ de Spalbeek, monialis cœnobij Herkenrodensis,*

M. m. 3. 2. conu. in

in territorio Leodiensi, ut referunt Henricus in Menologio 19. Octobris, & Arnoldus de Rasse, in actatio ad Molanum, 20. Novembris. Quorum posterior testatur quoque se vidisse hanc vitam, à Philippo Clarae vallensi teste oculato conscriptam, in parte novalis Brabantiae, in cœnobio Rubravallis.

Philippus Eleemosyna Abbas, antè Religionis ingressum, Tarentinus fuerat Episcopus, sed Schismaticus, & Petri Leonis Anti-Pape fautor, quare, anno 1139. in celebri illo mille Prælatorum Concilio, sub Innocentio 2. Romæ celebrato, cum alijs Cardinalibus & Episcopis, depositus, & sacrorum usu priuatus, sententiam hanc æquo tulit animo; & ne ultra Fortunæ fieret ludibrium, Claram vallem se conferens, de manibus Sancti Patris Bernardi, habitum Religionis suscepit: ubi tantâ vitæ puritate & sanctimonîâ effulsit, ut anno 1150. monasterij Clarae vallensis Prior constitutus fuerit, in quo officio laudabiliter perseveravit usque ad obitum Sancti Bernardi, & insuper sub eiusdem Successore Beato Roberto de Brugis, usque ad annum 1156. quo, virtutum eius famâ magis magisque clarescente, promotus fuit in Abbatem eleemosynæ, quod est Cœnobium Ordinis Cisterciensis, anno 1121. in diœcesi Carnotensi fundatum, à Theobaldo Comite Campaniæ & Blesæ. Hic est ille Philippus pro quo scripsit S. Bernardus epistolam suam 257. ad Eugenium Papam, cum insigni Personæ ipsius commendatione. In iudice tom. 2. Annalium Cisterc. Angli Mantiquez, asseritur Philippum hunc scripsisse, librum primum Miraculorum à Sancto Bernardo in Germaniâ & Belgio perpetratorum, dum crucem prædicaret (de quo libro sit mentio in dictis annalibus, ad annum 1153. cap. 11.) Sed probabilius videtur, hunc librum scriptum fuisse à Philippo quondam Leodiensi Archidiacono, & postea Monacho etiam Clara-

vallensi, qui multorumque scripsit Miraculorum, testis fuit oculatus, ut iam supra diximus, verbo, *Philippus Clarae vallensis*. Quamquam & hic Philippus de eleemosynâ vir fuerit non minus doctrina quam virtutibus celeberrimus, qui eruditionis suæ varia monumenta posteritati reliquit; ex quibus tamen hæcenus non potui assequi, nisi 25. epistolas, insigni eruditione refertas, ad Regem Galliæ, diversos Archiepiscopos, Episcopos, Abbatibus, Principes seculares, &c. conscriptas. Quas nuper ex M. S. codice Sancti Amandi desum, eas mihi transmittit eruditissimus dominus, Georgius Galopinus, S. Gisleni Religiosus, diuè siue ditè lucubrationibus clarus; quas epistolas ad calcem huius operis lector inueniet. Porro, harum Authorem esse hunc Philippum Abbatem de eleemosynâ, & non, Abbatem Bonæ Spei, Ord. Præmonstratensis (ut quidam putarunt) bene ostendit exim. Dominus Franciscus Syluius, in Censura, quam eisdem epistolis propriâ manu præfixit, in exemplari præfati Domini Galopini, ubi pariter testatur, *ipsas epistolas, esse multæ eruditionis plenas*. Vide etiam infra, annotationes nostras marginales ad easdem epistolas, & præfationem ipsæ præfixam, in quibus, præter Syluiationes, diuersas produxi alias, quibus clarè conuincitur, epistolas has esse verè Philippini nostri Cisterciensis, & non, Abbatis Bonæ Spei.

Putatur & Philippus noster aliâ plura scripsisse, quæ iam è Præmonstratensibus attributa Philippo ab Harvengi, Abbati Bonæ Spei (cui, ab eleemosynâ, cognomen indunt) inter opera ipsius impressa extant. Et certè, Ioannes Bunderius, Ord. Prædicatorum, in indice suo librorum M. S. Belgij, lit. P. num. 173. scribit, se in S. Bertino, & etiam in antiqua Bibliotheca Duuensi, reperisse, *Vitam S. Amandi*, & etiam *Passionem SS. Critici, & Iuliani*, scriptas à Philippo Abbate de eleemosynâ; Abbas autem Bonæ Spei, licet, fortè, cognominatus fuerit, de eleemosy-

nā, nunquam tamen fuit Abbas alicuius Cænobij, quod vocatur de eleemofynā, vt bene etiam aduertit Sylvius, ſuprà.

Cæterum, Ven. Philippus, poſtquam annis aliquot prudenter & induſtriè monaſterium de eleemofyna rexiffet, ætate & laboribus fractus, illud ſponte reſignauit, & Claram vallem reuertus eſt, vbi ſancto ſine quieuit in Domino. Vide duas vltimas. ipſius epiſtolas; Henricus in Falciculo, inter Priores Clarævallis; & Angelum Manrique, ſuprà, ad annum 1156.

Philippus à Lembourgh, religioſus Alnenſis, ſcripſit

Librum, de vera & falſa libertate.

Item gallicè, *librum de vera & perfectà confeſſione.* Denique

Collectanea plurima de diuerſis materijs, in 3. volumina diſtributa. Quæ omnia M. S. ſeruantur in monaſterio Alnenſi.

Philippus Malabeyla (alias Malateza) dictus, à ſancto Ioanne Baptiſta, Congregationis B. Mariæ Fulienſis Monachus, & aliquandò etiam diſtæ Congregationis Superior Generalis, natione Italus & patriâ fuit Aſtenſis, ex canalis comitibus procreatus, Vir ſanè genere, doctrinâ, pietate, prudentiâ, aliſque virtutibus clariffimus; quem in liberalibus diſciplinis haud mediocriter verſatum, ac celebrem Hiſtoriographum appellat in ſuâ hiſtoriâ Chronologicâ Pedemontanâ, Salutiarum Epiſcopus, Franciſcus Anguſtinus ab Eccleſiâ, inter multa quæ eruditiffimo ſæculo dedit, ſcripſit Latinè, & Italicè, *Hiſtoriam Sanctæ Mariæ Virginis prope Montem Regalem, in ſubalpina, miraculis coruſcantis.* Prodiit Latinè hæc hiſtoria Pariſijs, apud Ioannem Henqueville, anno 1622. Italicè verò, in Monte Regali, apud Ioannem Thomam Rubeum, 1627. in 4. Itâ Hippolitus Maraccius, in Bibliothecâ Marianâ, fol. 296. vbi vocat illum, Virum maximæ in Deiparam Virginem deuotionis ſcripſit inſuper, Italicè, *Vitam Sancti Bernardi, & Vitæ diuerſorum Sanctorum aliorum.*

Item, in Brunonem Seguinum Epiſcopum, diſquiſitionem Hiſtoricam. Quis autem fuerit hic Bruno Seguinus Epiſcopus, & qualia ipſius opera, vid. Aubertum Miræum, in Aucſario, de Scriptoribus Eccleſiaſticis, cap. 338.

Item ſcripſit, *Apologiam pro Sancta Euafio, contra Ioannem Bellainum.*

Denique, *Preſulum Aſtenſis Eccleſiæ Catalogum conſcripſit.* Aliaque plura meditatatur circa Eccleſiaſticam Hiſtoriam, in qua verſatiſſimus eſt. Viuebat adhuc anno 1649. credoque adhuc modò ſuperſeſſe, ſeptuagenario maiorem, ſenè venerabilem, æterna memoriâ digniſſimum. Ita, Ferdinandus Vghellus in relatione ad me miſſâ ex Vrbe; nec non Fulientes in ſuâ pariter Relatione ex Vrbe miſſa, vbi aſſerunt etiam illum aliquandò fuiſſe Abbatem in Vico Montis Regalis.

Philippus Montanus, religioſus monaſterij Molinienſis, in Comitatu Namurcenſi, ſcripſit *Speculum orthodoxæ fidei & hereticæ prauitatis*, quod dedicauit Roberto Henrion Abbati Villarienſi. Opus prælo & luce dignum, iudice Auberto Miræo, in chronico Cifterciens.

Philippus vander Noode, religioſus cænobij de Baudelo, Gandau, circa annum 1636. edidit lingua Flandrobeltica, *Kalendarium Cifterciense, ſeu Compendium Menologijs eiusdem ordinis*, impreſſum Gandau in 40. typis Seruatij Manilij.

Philippus, Abbas Monaſterij Otterburgenſis in Palatinatu inferiori, iuxta Cæſaris Lutram, vir cuius animum morum ſanctitas, & diuinarum rerum ſtudioſum exornarunt; patria fuit Colonienſis, ibidemque antè religionis ingreſſum, maioris Eccleſiæ canonicus; Pariſijs verò Rudolphum eiusdem Eccleſiæ Scholaſticum audiuerat. ſcripſit *Commentaria pia & docta in Cantica Cantu.*

Canticorum, quæ impressa extare intellexi.

Item, *Volumina duo sermonum, de tempore & de Sanctis, per totum annum. Quæ* manuscripta sæpius vidi in monasterio Ebribacensi, diœcesis Moguntinæ.

Floruit circa annum 1390. Trithemius, Eusebius, Sixtus Senensis & Possevinus.

Philippus Seguinus; monachus & Prior Chalisij, seu Caroli loci, in diœcesi Syluaneensi, vir historicæ veritatis studiosissimus, quo ad ea præsertim, quæ ordinem nostrum Cisterciensem concernunt. Plurima scripsit studiosè conquisita ex antiquis monumentis monasteriorum Galliæ, Hispaniæ Germaniæ, Belgij, &c. quæ licet per se, siue seorsim impressa non sint, in pluribus tamen bibliothecis, Galliæ, Lotharingiæ, & Hispaniæ, manuscripta extant, ubi historicis ordinis vltui sunt. Chrysostomus Henriquez in apparatu ad Menologium Cisterciense, cap. 16. asserit sibi à Reuerendo Domino Ioanne Martini, Abbate Clari loci in Lotharingia, aliquando communicatos fuisse sequentes tractatus:

De Abbatibus & monachis Cisterciensis ordinis, ad Summi Pontificatus fastigium assumptis.

De Abbatibus & monachis Cisterciensibus qui ad Cardinalatus dignitatem ascenderunt.

De his, qui Pontificia dignitate se abdicarunt, vt monasticam vitam profiterentur.

De Abbatibus & monachis Cisterciensibus, qui ad Episcopatus apicem euecti sunt, tractatus duos diuersos.

De Archiepiscopis nostri ordinis, qui sanctitate & gloria miraculorum fulserunt, tractatus duos diuersos.

Catalogum Sanctorum ordinis, qui Episcopatum adepti, miraculis claruerunt.

De abbatibus & monachis Cisterciensibus, qui in Ecclesia primas dignitates recusarunt.

Catalogum virorum illustrium ord. Cist.

Librum de Abbatibus, monachis, monialibus & fratribus conuersis, qui in eodem ordine claruerunt.

Catalogum Sanctorum, qui pro fide Catholica, vt pro iustitia iucunda, martyrio sunt coronati.

Catalogum alium Sanctorum ac beatorum virorum ordinis Cisterciensis.

Vitas integras plures diuersorum Sanctorum ordinis insunt, nondum tunc editas.

Ex his omnibus tractatibus, & Sanctorum vitis, plurima diœcis Henriquez libris suis ipsa inseruit.

Scripsit præter hæc Philippus noster (iuxta titulum *bibliothecæ Cisterciensæ*) Libellum quendam de scriptoribus ordinis nostri; opusculum imperfectum trium quaternionum, in quo solummodo continentur auctores Angli, quos Author collegit ex libro Ioannis Balæi de Scriptoribus Britannia, & alij ex bibliothecis Contra di Gellneri, Francisci de la Croix, & Sixti Senensis, non ex Trithemio, & hinc inde ex aliquibus Galliarum monasterijs. Autographum huius Libelli reperitur modo apud Perillustrem & Reuerendissimum Angelum Manriquez, Episcopus opum Pacis Iuliz, seu Augustæ, in Hispania, qui eadem integram copiam benignè mihi transmissit, ex qua plures auctores collegi, quos suis locis huic operi inserui, omisissis plurimis alijs, quos scio non fuisse nostri ordinis, aut nimirum inuenta quædam scripsisse referebantur. Floruit Seguinus adhuc annis 1589. & 1590. quibus annis lateat se scripsisse memoratam hanc suam bibliothecam. Quoad alia ipsius opera, plura adhaclatere in Hispaniæ bibliothecis inde colligo, quod Laurentius de Zamora in sua mythicæ monarchia, Barnabas de Montalbo in chronico suo, & quidam alij sæpius illa citent.

Philippus Tarentinus. Vide Philippus de Elicano syna.

Philippa virgo & monialis Cisterciens. ord. in monasterio S. Dionisij de Odielas, in agro Olydiponensi,

nenſi, regio Luſitanorum ſanguine orta, in lingua latina apprimè verſata fuit, in tantum vt (teſte Barnabà de Montalbo, tomo 1. chronico- rum, lib. 2. cap. 35.) ſtylo eleganti, varia pia opus- cula ediderit, præclara ingenij ſui monumenta, quibus poſteris memoriã & admirationem ſui reliquit.

Libros etiã quosdam B. Laurentij Luſtiniani, ex Latinis Luſitanos fecit. Patrem habuit hæc virgo Petrum Luſitanæ Principem, Matrem verò Elizabetham Infantem Aragoniæ; fratres, Ferdinandum Regem Cypri, & Petrum electum Regem Aragoniæ & Nauarræ. Menologio verò Cifterciendiſi adſcripta legitur, 25. Iulij.

Philoteus, monachus ordinis Cifterciendiſi ſcripſit carmine docto & fluïdo.

Tractatum inſignem, de vita & moribus Sancti Bernardi, qui impreſſus legitur ad calcem operum eiusdem Sancti Patris.

Placidus de Arbreto, S. Theol. Doctor Superatendiſis monachus, virtute & doctrina inſignis, olim Artium, in Meyrenſi, & in Complutenſi collegio Theologiæ per annos plures Profeſſor ſumma cum laude & acclamatione totius Vniuerſitatis; deindè ſui monaſterij Superati electus Abbas, nunc Meyrenſi præeſt collegio, vbi *Annales Cifterciendiſes Illuſtriſſimi Angeli Manriquez Patrenſis Episcopii, ex Latino idiomate, in Hiſpanicum à ſe traductos*, poliendo adaptat prælo, vt omnibus, ſapientibus & inſipientibus prodeſſe poſſint: quo d opus in omnium eſt votis, & quantocyus expectatur.

Inſuper, in *Compendium* redegit, vitam venerabilis Anne de Teſu, quã late contexuerat Illuſtriſſimus Patris Iulii Episcopii, vt ſuprà annotauimus, littera A. Potrò, ſemper aliena illuſtrat, nec propria hæcenus luci dedit (tameñ præclaras lucubrationes apud ſe habeat) ne appetitus laudis ſubrepat, quæ omnimodis fugere cõtendit, & vt publicæ hædeat utilitati, ſimul cū humilitate non vulga-

ri, ſedrata, ſingulari, & mirabili, propterea que, glorioſa & omnibus nota. Cæterum, *Compendium* memoratum impreſſum fuit Salmanticæ, in 8º. apud Franciſcum Roales, anno 1642.

Pontigniacenſis Monaſterij religioſus quidam anonymus, ſcripto reliquit

Librum inſignem, de vtroque globo celefti & terreſtri.

Alius anonymus eiuſdem Monaſterij Pontigniacenſis, ſcripſit *Summam* hiftoria omnium terrarum.

3. Denique, in plures ſæcra ſcriptura libros, ſed exactiſſimè in 5. libros Moysi commentaria edidit. Quæ omnia in antiquis membranis exarata Pontigniaci adhuc conſeruantur.

Extant præter hæc in dicto monaſterio, plura alia egregia, & ampla fragmenta diuerſorum operum à religioſis eiuſdem loci ſcriptorum; verùm, quia plerumque principio & fine carent, loca etiã particularia hic non obtinebunt.

Series ſcriptorum Pontigniacenſium, à Reuerendiſſimo Loci illius Abbate, anno 1647. mihi tranſmiſſa.

B. Pontius, ex monacho Cifterciendiſi Abbas primum Grandiſtylæ, poſtea Clarævallis 5. hinc Episcopius Claromontenſis 39. (electus circa annum 1170. ſecundum longelinum in Purpura Sancti Bernardi, aut ſaltem 1172. ſecundum Manriquez in ſerie Abbatum Clarævallenſium.) Vir fuit ſanctitate & doctrina clariffimus; cuius extat inſignis & notabilis epiftola, ad Mauritium Pariſienſem Episcopum, typis expreſſa inter epiftolas Stephani Tornacentis, numero 3. Huic dedicauit commentaria ſua in Cantica Canticorum, Thomas Cifterciendiſis, anno 1201. quo anno creditur ad ſuperos tranſiſſe, vt rectè aduertit Manriquez ſuprà, contra longelinum, qui loco citato ſcribit illum obiſſe anno 1189. 2. Aprilis: ſed perperam, quia ſolummodo 1197.

Nn

præce-

præcepit memorato Thomæ Cisterciensi, vt commentaria sua in Cantica scriberet.

Vide de hoc in Menologio Cisterc. 6. Martij.

Populeiani cœnobij in Catalonia monachus, scripsit insignem & prolixam historiam de vita & miraculis B. Petri Marginet, eiusdem monasterij religiosi sanctissimi. Quæ historia ibidem asseruatur. Vide Ioannem Aluarum Cellonensem Episcopum, libro de origine Monasteriorum ordinis Cisterciensis, in Corona Aragoniæ, & alios plures apud Henriquez in Menologio Cisterciensi, 26. Martij.

Processionis, qua fit pro fratribus defunctis in ordine Cisterciensi, interpretatio moralis, per religiosum Cisterciensem anonymum, extat in bibliotheca monasterij Aluensis. Catalogus eiusdem bibliotheca apud Ant. Sanderum in bibliotheca Belgica M. S.

Prudentius Placa. vide Ioseph Garcia.

Quintinus Crasus, natione Picardus, Caroli loci quondam Subprior, philolophus & poëta suo tempore celeberrimi nominis, scripsit

Conciones multas.

Elegiarum & aliorum carminum, lib. 1.

Et alia quadam opuscula, quibus ingenij sui felicitatem posteris testatam fecit. Obijt (secundum Seguinum supra) anno 1151. 14. Augusti, quem confratres sequenti honorarunt epitaphio.

*Simplicitas prudens, rerum prudentia simplex,
Extulerant clarum nomen in astra meum.
Mors rapuit, mors fortuna graui amula nostra,
Hæc, quo prisca fides? quo pietatis amor?
Est mihi seminis multo sulcata labore,*

*Ast alij late commoda mensis habent.
Nil queror, baud fallo mea mens vnica Christus,
Fœnore centuplici qui bene facta refert.*

Quirinus Sanguinaci, monachus, vir in diuinis litteris admodum eruditus, atque sancta conuersatione clarus, theologus & philolophus illustri, scripsit aperto sermone, ad Reuerendum Clarævallis Abbatem; De vita & laudibus Sancti Haymonis Sanguinaci monachi, librum vnum; cuius initium est: Sanctus Haymo, de quo loqui suscepimus, in minori Britannia oriundus fuit, in villa qua dicitur Landaus, &c. Vixit Quirinus anno 1572.

Philippus Seguinus in bibliothecâ M. S. ex archiuis (vt asserit) Sanguinaci.

R.

Radulphus Caroli loci monachus, S. Guillelmi Archiepiscopi Bituricensis, eiusdem monasterij quondam Abbatis, scriba, vir vita & doctrina valde spectabilis, edidit De gestis prefati Guillelmi opus insigne, quod ex multis authoribus collegit, & in vnum volumen consarcinavit, quod in membranâ descriptum extat in Caroli loco, teste Seguinto eiusdem loci Priore. Vixit Radulphus anno 1210. Fuit & Petrus Caroli loci Abbas, qui vt supra vidimus, legitur scripsisse vitam eiusdem S. Archiepiscopi; verum veritas diuersa sit ab hoc opere, me latet.

Radulphus Coggeshalus, natione Anglus Canonicus primum Barneuelensis (vt vult Ioannes Stous) postea verò iugum Cisterciense amplexus est in Goggeshalensi cœnobio. Vir fuit multis naturæ dotibus ornatus, & varijs disciplinis excultus eruditionis præsertim elimata, modestiæ & humilitatis raræ; quibus magnam sibi apud omnes gratiam conciliauit; adeo vt vnanimi confratrum suorum suffragio, in Abbatem electus fuerit. In qua dignitate constitutus, Musas nihilominus (vt prius) coluit, & quotidie